

RESEARCH ON THE POLISH SHORT VERSION OF THE IMPULSIVE BEHAVIOR SCALE UPPS-P

BADANIA NAD POLSKĄ SKRÓCONĄ WERSJĄ SKALI IMPULSYWNEGO ZACHOWANIA UPPS-P

Ryszard Poprawa

Institute of Psychology, University of Wrocław, Poland

Instytut Psychologii, Uniwersytet Wrocławski, Polska

Alcohol Drug Addict 2019; 32 (1): 35-62
DOI: <https://doi.org/10.5114/ain.2019.85767>

Abstract

Introduction: Impulsivity is a multifaceted construct important for many forms of psychopathology. Lynam *et al.* (2006) developed a 59-item UPPS-P Impulsive Behavior Scale measuring five aspects of impulsivity: negative and positive urgency, lack of premeditation, lack of perseverance and sensation seeking. The aim of the current research was to develop and validate the Polish short version of the tool.

Material and methods: The study was carried out with a 20-item SUPPS-P scale (short version of UPPS-P) in a sample of 522 people aged from 18 to 65, including 48 alcohol-dependent patients. The following validity indicators were used: Eysenck & Eysenck's IVE, Gratz and Roemer's DERS, Neuroticism Scale from Costa and McCrae's NEO-PI-R, Tangney, Baumeister and Boone's Self-control Scale, and scales measuring frequency of internalising and externalising problems and disorders.

Results: A statistical description of SUPPS-P was presented. Gender differences were demonstrated. Confirmatory factor analysis (CFA) was

Streszczenie

Wprowadzenie: Impulsywność jest wieloaspektowym konstruktem mającym istotne znaczenie dla wielu form psychopatologii. Lynam i wsp. (2006) opracowali 59-itemową Skalę Impulsywnego Zachowania UPPS-P, mierzącą pięć aspektów impulsywności: negatywną i pozytywną popędliwość, brak premedytacji (przezorności), brak wytrwałości i poszukiwanie doznań. Celem badań było opracowanie i walidacja polskiej skróconej wersji tego narzędzia.

Materiał i metody: Badania przeprowadzono z użyciem 20-itemowej skali SUPPS-P (skrócona wersja UPPS-P) na próbie 522 osób w wieku 18–65 lat, w tym 48 osób uzależnionych od alkoholu. Wykorzystano następujące wskaźniki trafności: IVE Eysencków, DERS Gratz i Roemer, Skalę Neurotyczności z NEO-PI-R Costy i McCrae, Skalę Samokontroli Tangney, Baumeistera i Boone'a, a także skale mierzące częstotliwość internalizacyjnych oraz eksternalizacyjnych problemów i zaburzeń.

Wyniki: Przedstawiono opis statystyczny wyników SUPPS-P. Wykazano różnice ze względu na płeć. Przeprowadzono confirmacyjną analizę czynnikową.

Correspondence to/Adres do korespondencji: Ryszard Poprawa, Instytut Psychologii, Uniwersytet Wrocławski, ul. Dawida 1, 50-527 Wrocław, tel.: +48 71 367 2001 ext. 121, e-mail: ryszard.poprawa@uwr.edu.pl

Authors' contribution/Wkład pracy autorów: No ghostwriting declared./Nie występuje zjawisko *ghostwriting*.

Submitted/Otrzymano: 22.12.2018 • **Accepted/Przyjęto do druku:** 25.02.2019

© 2019 Institute of Psychiatry and Neurology. Production and hosting by Termedia sp. z o.o.

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

carried out. Reliability was determined by internal consistency, items-total correlation and test-retest stability. The SUPPS-P correlates significantly with impulsiveness, venturesomeness, emotional dysregulation, neuroticism, self-control ability and frequency of internalising and externalising problems and disorders. Alcohol-dependent patients are significantly different in the results of the SUPPS-P from non-dependent persons.

Discussion: The five-factor structure of SUPPS-P was confirmed. More strongly than in previous studies, the relative separateness of the sensations seeking was shown, which as an aspect of impulsivity is significantly associated only with positive urgency and lack of premeditation. This aspect of impulsivity is mostly related to Eysenck & Eysenck's venturesomeness. Hierarchical CFA has demonstrated the existence in impulsivity structure of comparatively independent but somehow interrelated higher-order factors: 1) emotion-based rash action, 2) lack of conscientiousness and 3) sensation seeking. The particular significance of negative urgency and lack of premeditation in explaining and predicting problem and disorder behaviours, including alcohol dependence, was proved. In the analysis of determinants and functions of impulsivity it is important for taking into account gender differences, as women get higher scores than men in negative urgency and lower in sensation seeking. The limitations of the study are discussed.

Conclusions: SUPPS-P, the short version of UP-PS-P, is a reliable and validate tool for measuring personality aspects of impulsivity, which may be used in empirical research and clinical practice.

Keywords: Impulsivity, Individual differences, Measurement, Validation

wą (CFA). Rzetelność określano za pomocą spójności wewnętrznej, mocy dyskryminacyjnej pozycji oraz stabilności test-retest. SUPPS-P koreluje istotnie z impulsywnością, ryzykanctwem, dysregulacją emocjonalną, neurotycznością, zdolnością do samokontroli i częstotliwością internalizacyjnych i eksternalizacyjnych problemów i zaburzeń. Osoby uzależnione od alkoholu różnią się istotnie od nieuzależnionych wyższą emocjonalną popędliwością i brakiem przezorności.

Omówienie: Zgodnie z wynikami wcześniejszych badań potwierdzono pięcioczynnikową strukturę SUPPS-P. Mocniej niż we wcześniejszych badaniach wykazano względną odrębność poszukiwania doznań, które jako aspekt impulsywności istotnie wiąże się tylko z pozytywną popędliwością i brakiem przezorności. Jest to wymiar impulsywności najbardziej powiązany z ryzykanctwem wg Eysencków. Hierarchiczna CFA, zgodnie z wcześniejszymi badaniami, wykazała istnienie w strukturze impulsywności względnie niezależnych, ale powiązanych czynników wyższego rzędu: 1) opartego na emocjach popędliwego działania, 2) braku sumienności i 3) poszukiwania doznań. Po raz kolejny dowiedziono szczególnego znaczenia negatywnej popędliwości i braku premedytacji w wyjaśnianiu oraz predykcji problemowych i zaburzonych zachowań, w tym uzależnienia od alkoholu. Ważne jest w analizie uwarunkowań i funkcji impulsywności uwzględnianie różnic między płciami, gdyż kobiety uzyskują wyższe niż mężczyźni wyniki w zakresie popędliwości negatywnej, a niższe w poszukiwaniu doznań. Dyskutowane są ograniczenia przeprowadzonych badań.

Wnioski: SUPPS-P, skrócona wersja UPPS-P, jest rzetelnym i trafnym narzędziem pomiaru osobowościowych aspektów impulsywności, mogącym mieć zastosowanie w badaniach empirycznych i praktyce klinicznej.

Słowa kluczowe: impulsywność, różnice indywidualne, pomiar, walidacja

■ INTRODUCTION

Impulsivity is one of the more important factors describing personality features as well as symptoms and mechanisms of problem and disordered behaviours. It is a predisposition toward rapid, unplanned reaction to internal and exter-

■ WPROWADZENIE

Impulsywność jest jednym z ważniejszych pojęć opisujących cechy osobowości oraz objawy i mechanizmy problemowych i zaburzonych zachowań. Jest to predyspozycja do gwałtownego, nagłego, nieplanowanego reagowania na we-

nal stimuli, without consideration of the negative consequences of these reactions both for the individual and his or her environment [1]. DeYoung [2] draws attention to this personality tendency to act on immediate urges, despite the consideration of possible negative consequences of this reaction. Depue and Collins [3] indicate that impulsivity includes a very diverse group of traits like impulsivity, sensation seeking, risk-taking, novelty seeking, boldness, venturesomeness, boredom susceptibility, unreliability and unorderliness. It is therefore a complex and multifaceted construct, which means there is a variety of personality paths leading to impulsive behaviour [3-5].

Lynam's [4] and Whiteside *et al.*'s [6] study demonstrated the existence of four, relatively independent personality paths leading to impulsivity. This was related to the development of a 45-item questionnaire measure, the UPPS¹ Impulsive Behavior Scale [4]. The basis of impulsive behaviour is: 1) urgency – a tendency to experience strong impulses to act in reaction to emotional stimulation, 2) lack of premeditation (or lack of planning) – personality difficulties with considering and evaluating the consequences of action before acting, 3) lack of perseverance – inability to concentrate on a task when it becomes difficult or boring and 4) sensation seeking – a tendency to engage in and enjoy actions that are exciting and at the same time risky as well as an readiness to experiment even if the course of action is risky [4, 6]. The UPPS Impulsive Behavior Scale and its basic assumptions gained immediate international recognition, which resulted in its foreign language adaptations into Polish [7], German [8] and French [9].

Further studies on the UPPS concept conducted by Cyders *et al.* [10] revealed that urgency, one of the personality paths of impulsivity, includes two sub aspects: 1) negative urgency, which is the tendency to commit to impulsive behaviour under the influence of negative affect and 2) positive urgency, or the tendency to impulsive (rash) action when experiencing extremely strong positive emotions. This discovery was linked to the Impulsive Behavior Scale extended by an additional

¹ UPPS – *Urgency, Premeditation, Perseverance, Sensation seeking.*

wewnętrzne oraz zewnętrzne pobudki do działania, bez zważania na negatywne konsekwencje tych reakcji zarówno dla jednostki, jak i jej otoczenia [1]. DeYoung [2] zwraca uwagę, że ta osobowościowa tendencja do nagłego działania pod wpływem impulsu może występować nawet pomimo rozważenia prawdopodobnych negatywnych konsekwencji tej reakcji. Depue i Collins [3] wskazują, że impulsywność obejmuje bardzo niejednorodną grupę cech, takich jak impulsywność, poszukiwanie doznań, podejmowanie ryzyka, poszukiwanie nowości, zuchwałość, poszukiwanie przygód, podatność na znudzenie, niesolidność, nieuporządkowanie. Jest to więc konstrukt złożony i wieloaspektowy, co oznacza, że są różne osobowościowe ścieżki prowadzące do impulsywnych zachowań [3-5].

Badania Whiteside'a i Lynama [4] oraz Whiteside'a i wsp. [6] dowiodły istnienia czterech, względnie niezależnych osobowościowych ścieżek prowadzących do impulsywności. Wiązało się to z opracowaniem ich 45-itemowej kwestionariuszowej miary, tj. Skali Impulsywnego Zachowania UPPS¹ [4]. U podłoża impulsywnego zachowania leżą: 1) popędliwość (porywczność) – tendencja do doznawania silnych impulsów do działania w reakcji na pobudzenie emocjonalne, 2) brak premedytacji (lub brak przezorności, brak planowania) – osobowościowe trudności z przemyśleniem i rozważeniem konsekwencji działania przed jego podjęciem, 3) brak wytrwałości – niezdolność do koncentrowania się na zadaniu, kiedy staje się ono nudne lub trudne, oraz 4) poszukiwanie doznań – tendencja do podejmowania i czerpania przyjemności z takich aktywności, które są ekscytujące, a zarazem ryzykowne, oraz otwartość na próbowanie nowych doświadczeń, nawet jeśli są niebezpieczne [4, 6]. Skala Impulsywnego Zachowania UPPS i leżąca u podłoża koncepcja zdobyła od razu międzynarodowe uznanie, co zaowocowało jej językowymi adaptacjami, m.in. polską [7], niemiecką [8] i francuską [9].

Dalsze badania nad koncepcją UPPS prowadzone przez Cyders i wsp. [10] dowiodły, że jedna z osobowościowych ścieżek impulsywności, jaką jest popędliwość, obejmuje dwa podaspekty: 1) popędliwość negatywną, czyli tendencję do angażowania się w impulsywne zachowania pod wpływem negatywnego afektu, oraz 2) popędliwość pozytywną, czyli skłonność do impulsywnego (nierozważnego) działania, kiedy doświadczą się ekstremalnie silnych emocji pozytywnych. Od-

¹ UPPS – *Urgency, Premeditation, Perseverance, Sensation seeking.*

14 items measuring the degree of positive urgency (UPPS-P) [11].

Numerous studies confirmed the existence of five personality impulsivity paths: positive and negative urgency, perseverance, premeditation and sensation seeking independent of gender, age, membership of the control or clinical group, ethnic or national identity. The high psychometric value of both the original English language 59-item impulsivity UPPS-P tool [11-14], and its bilingual adaptation in Spanish [15], Italian [15] and Polish were confirmed [17].

The UPPS-P model study revealed the specific links between various aspects of impulsivity. The application of hierarchical confirmatory factor analysis (CFA) confirmed that negative and positive urgency form a higher-order factor that is named as emotion-based rash action. Lack of premeditation and perseverance also form high-order factor as the deficits in conscientiousness. However, sensation seeking remains relatively independent from the other factors [12, 18, 19].

It has been repeatedly demonstrated that various aspects of impulsivity, independently and in mutual configurations, may significantly link to psychopathological symptoms, mainly in the externalising spectrum disorders. In particular, aspects of impulsivity for alcohol related problems and many other addictive behaviours were demonstrated [1, 18-22].

■ STUDY AIM AND HYPOTHESIS

The UPPS-P Impulsive Behavior Scale includes 59 items and is thus awkward to use especially in clinical studies. Many of the items in the five subscales reach redundancy indicators [17]. This is why many shortened versions of the tool have been created as SUPPS-P (French [18], English [19], Spanish [21], Italian [23] and Swedish [24]). The aim of this study was to develop and validate the Polish version of SUPPS-P, which would be useful both for empirical studies and for clinical purposes.

In accordance with the results of previous studies [12, 18, 19], it was hypothesised that the five-factor SUPPS-P structure and the hierarchical structure with three higher-order latent factors would be successfully recreated within confirmatory factor analysis (CFA),

krycia te wiązały się z rozbudowaniem Skali Impulsywnego Zachowania o 14-itemów mierzących wymiar popędliwości pozytywnej (UPPS-P) [11].

Liczne badania potwierdziły istnienie pięciu osobowościowych ścieżek impulsywności: popędliwości negatywnej i pozytywnej, wytrwałości, premedytacji oraz poszukiwania doznań, niezależnie od płci, wieku, przynależności do grupy kontrolnej lub klinicznej, grupy etnicznej czy narodowościowej. Wielokrotnie potwierdzono wysokie walory psychometryczne zarówno oryginalnego, angielskojęzycznego 59-itemowego narzędzia pomiaru impulsywności UPPS-P [11-14], jak i jego obcojęzycznych adaptacji – hiszpańskiej [15], włoskiej [16] i polskiej [17].

Badania modelu UPPS-P dowiodły istnienia specyficznych powiązań między aspektami impulsywności. Zastosowanie hierarchicznej konfirmacyjnej analizy czynnikowej (CFA) potwierdziło, że popędliwość negatywna i pozytywna tworzą czynnik drugiego rzędu – popędliwości (porywczosci), określanej jako popędliwe działanie oparte na emocjach. Brak premedytacji i wytrwałości tworzą również czynnik drugiego rzędu – deficyty sumiennosci. Natomiast względną niezależność od pozostałych zachowuje poszukiwanie doznań [12, 18, 19].

Wielokrotnie dowiedziono, że różne aspekty impulsywności, niezależnie i we wzajemnych konfiguracjach, mogą istotnie wiązać się z objawami psychopatologicznymi, głównie ze spektrum eksternalizacji. W szczególności dowiedziono znaczenia aspektów impulsywności dla problemów alkoholowych i wielu innych zachowań nałogowych [1, 18-22].

■ CEL BADAŃ I HIPOTEZY

Skala Impulsywnego Zachowania UPPS-P zawiera aż 59 stwierdzeń, przez co jest kłopotliwa w użyciu, szczególnie w próbach klinicznych. Ponadto wiele itemów przynależnych do pięciu podskal osiąga wskaźniki nadmiarowości [17]. Dlatego ostatnio powstało wiele skróconych wersji tego narzędzia, oznaczonych jako SUPPS-P (francuska [18], angielska [19], hiszpańska [21], włoska [23], szwedzka [24]). Celem niniejszego badania było opracowanie i walidacja polskiej wersji SUPPS-P, która byłaby użyteczna zarówno w badaniach empirycznych, jak i w warunkach klinicznych.

Zgodnie z wynikami poprzednich badań [12, 18, 19] założono, że w ramach CFA zostanie z powodzeniem odtworzona pięcioczynnikowa struktura SUPPS-P oraz struktura hierarchiczna z trzema

which would confirm the construct validity of the tool.

Previous studies indicated gender differences in specific UPPS-S dimensions and therefore hypothesised that women would gain lower results than men in the sensation seeking and positive urgency subscales, and higher results in the negative urgency subscale [14, 24]. A positive verification of this hypothesis will confirm the measure validity of the impulsivity aspects dependent on gender differences.

In order to measure convergent validity, it was hypothesised that there is a significant positive correlation between SUPPS-P and Eysenck & Eysenck IVE² Impulsiveness Questionnaire impulsiveness and venturesomeness subscales [25]. According to IVE, the tendency for risk-taking is a readiness to take part in risky bravado behaviour and sensation seeking not excluding caution in action and premeditation [25, 26], which is why it ought to positively and most strongly be linked to the SUPPS-P sensation seeking subscale. Meanwhile, according to IVE, impulsiveness is linked to a lack of caution, lack of premeditation and tendency toward sudden and disturbed behaviour [25, 26], and therefore will most strongly correlate with the urgency and lack of premeditation SUPPS-P subscales.

Urgency is the particular personality trait tending towards committing to impulsive behaviour under the influence of affect that the subject cannot cope with or control [1, 6, 20]. It was assumed that SUPPS-P significantly positively correlates with difficulties in regulating emotions and their specific aspects measured on the Difficulties in Emotion Regulation Scale (DERS) [27, 28], that is 1) non-acceptance of emotional responses, 2) difficulty in engaging in goal-directed behaviour under the influence of emotion, 3) impulse control difficulties, 4) lack of emotional awareness, 5) limited access to emotion regulation strategies and 6) lack of emotional clarity. It was expected a high positive correlation of urgency with the general result and positive but weaker correlations with the DERS subscales with the exception of the impulsiveness subscale that should also correlate high. Meanwhile, the weakest, if at all, should the sensation seeking subscale correlate with DERS and its subscales. The positive verification of these hypothesis will confirm SUPPS-P convergence validity.

² IVE – *Impulsiveness, Venturesomeness, Empathy*.

ukrytymi czynnikami drugiego rzędu, co będzie potwierdzało trafność teoretyczną narzędzia.

We wcześniejszych badaniach wskazywano na różnice ze względu na płeć w poszczególnych wymiarach UPPS-P, postawiono zatem hipotezę, że kobiety w stosunku do mężczyzn będą uzyskiwały niższe wyniki w podskalach poszukiwania doznań i pozytywnej popędliwości, a wyższe w podskali negatywnej popędliwości [14, 24]. Pozytywna weryfikacja tej hipotezy będzie potwierdzała trafność pomiaru aspektów impulsywności zależną od różnic między płciami.

W celu zbadania trafności zbieżnej założono, że SUPPS-P istotnie pozytywnie koreluje z podskalami impulsywności i skłonności do ryzyka Kwestionariusza Impulsywności IVE² Eysencków [25]. Skłonność do ryzyka wg IVE to tendencja do ryzykownych, brawurowych zachowań i poszukiwania doznań, niewykluczająca rozważań w działaniu i premedytacji [25, 26], dlatego oczekuje się, że powinna pozytywnie i najsilniej wiązać się z podskala poszukiwania doznań SUPPS-P. Natomiast impulsywność wg IVE wiąże się z brakiem rozważań, premedytacji oraz ze skłonnością do gwałtownego i zaburzonego zachowania [25, 26], w związku z czym będzie ona najsilniej korelować z podskala popędliwości i braku premedytacji w SUPPS-P.

Popędliwość jest osobowościową tendencją do angażowania się w impulsywne zachowania pod wpływem afektu, z którym podmiot nie umie sobie poradzić i którego nie potrafi opanować [1, 6, 20]. Założono, że SUPPS-P istotnie pozytywnie koreluje z trudnościami w regulacji emocji i poszczególnymi ich aspektami mierzonymi Skalą Trudności w Regulacji Emocji (DERS) [27, 28], tj. 1) brakiem akceptacji własnej reakcji emocjonalnej, 2) trudnościami w zaangażowaniu się w działanie celowe pod wpływem emocji, 3) trudnościami z kontrolą impulsów, 4) brakiem świadomości własnych emocji, 5) ograniczonym dostępem do strategii regulacji emocji, 6) brakiem jasności (klarowności) doświadczanych emocji. Oczekiwano pozytywnej wysokiej korelacji popędliwości z wynikiem ogólnym oraz pozytywnych, ale słabszych korelacji z podwymiarami DERS, z wyjątkiem podwymiaru impulsywności, który powinien również korelować wysoko. Natomiast najsłabiej, jeśli w ogóle, z DERS i jego podwymiarami powinna korelować podskala poszukiwania doznań. Pozytywna weryfikacja tych hipotez potwierdzi trafność zbieżną SUPPS-P.

² IVE – *Impulsiveness, Venturesomeness, Empathy*.

Because the UPPS-P concept originates straight from Five-factor Model of Personality aka the Big Five by Costa & McCrae [4], the further hypothesis that SUPPS-P significantly positively correlates with the neuroticism dimension was formulated. This complex trait reflects emotional disturbance, tendency to experience negative emotions and being prone to psychological stress [29]. It is made up of the following aspects: N1 – anxiety, N2 – aggressive hostility, N3 – depression, N4 – excessive self-criticism, N5 – impulsiveness and N6 – stress vulnerability [29, 30]. It is expected that especially negative urgency will positively correlate with neuroticism dimensions. Because the component of neuroticism that is impulsiveness (N4), directly concerns the tendency to be seduced by temptation and submitting to longing [29], it is assumed that it is going to be most strongly linked to dimensions of SUPPS-P. These results will verify convergence validity.

Self-control is the capacity to guide or change internal reactions as well as halting undesirable behavioural tendencies like impulses and refraining from revealing them [31]. Therefore, it is expected that SUPPS-P significantly negatively correlates with self-control. The strongest ought to be correlations with urgency and lack of premeditation, and the weaker with sensation seeking. Positive verification of these hypothesis shall confirm the discriminant validity of SUPPS-P.

Externalising and internalising emerge as two types of problem and disordered behaviours [32]. Externalising is the external expression of problems and disorders resulting from insufficient self-control. It reveals itself in a behavioural sense in “getting one’s own back”, disobedience, breaking the rules, rebelliousness, irritability, aggression and impulsiveness. It also manifests in addictive behaviours and various other socially maladaptive and risk, harmful to health and life activities [32-35]. On the other hand, internalising results from excessive, inappropriate self-control and is revealed as depressiveness, anxiety, interpersonal over-sensitivity, mental blocks, embarrassment, a sense of helplessness and inability to cope with stress. It may be expressed in problems and affective disorders but also in addictive behaviours [32, 35, 36]. It is therefore assumed that SUPPS-P correlates positively to a significant degree with the frequency of externalising

Ponieważ koncepcja UPPS-P wywodzi się wprost z Pięcioczynnikowego Modelu Osobowości (PMO), czyli z tzw. Wielkiej Piątki Costy i McCrae [4], postawiono kolejną hipotezę, że SUPPS-P istotnie pozytywnie koreluje z wymiarem neurotyczności. Ta złożona cecha odzwierciedla emocjonalne niezrównoważenie, skłonność do przeżywania negatywnych emocji i podatność na stres psychologiczny [29]. W jej skład wchodzi następujące aspekty: N1 – lęk, N2 – agresywna wrogość, N3 – depresyjność, N4 – nadmierny samokrytycyzm, N5 – impulsywność, i N6 – nadwrażliwość [29, 30]. Oczekuje się, że z wymiarami neurotyczności pozytywnie koreluje w szczególności popędliwość negatywna. Ponieważ składowa neurotyczności, jaką jest impulsywność (N4), wprost dotyczy skłonności do ulegania pokusom i poddawania się pragnieniom [29], zakłada się, że będzie ona najsilniej powiązana z wymiarami SUPPS-P. Wyniki te będą weryfikowały trafność zbieżną.

Samokontrola to zdolność do sterowania czy zmieniania wewnętrznych reakcji, jak również przerywania niepożądanych behawioralnych tendencji, takich jak impulsy i powstrzymywanie się od ich ujawnienia [31]. W związku z tym oczekuje się, że SUPPS-P istotnie negatywnie koreluje z samokontrolą. Najsilniejsze powinny być korelacje z popędliwością i brakiem premedytacji, a słabsze z poszukiwaniem doznań. Pozytywna weryfikacja tych hipotez potwierdzi trafność różnicową SUPPS-P.

Wyróżnia się dwa typy problemowych i zaburzonych zachowań: eksternalizacyjne i internalizacyjne [32]. Eksternalizacja to uzewnętrznianie się problemów i zaburzeń wynikających z niedostatecznej samokontroli. Przejawia się ona behawioralnie m.in. w „odgrywaniu się”, nieposłuszeństwie, łamaniu reguł, buntowniczności, drażliwości, agresji i impulsywności. Manifestuje się też w zachowaniach nałogowych i w różnych innych niedostosowanych społecznie oraz ryzykownych, szkodliwych dla zdrowia i życia czynnościach [32-35]. Natomiast internalizacja wynika z nadmiernej, niewłaściwej samokontroli i przejawia się w depresyjności, lękliwości, nadwrażliwości interpersonalnej, zahamowaniu psychicznym, skrępowaniu, poczuciu bezradności i nieradzeniu sobie ze stresem. Może wyrażać się w problemach i zaburzeniach afektywnych, ale też w zachowaniach nałogowych [32, 35, 36]. Zakłada się zatem, że SUPPS-P istotnie pozytywnie koreluje z często-

and internalising problems and disorders. These correlations ought to be strongest in relation to dimensions of urgency. Furthermore, it may be predicted that equally strong will be the relationship between sensation seeking and externalisation [22, 33]. These results ought to show the prognostic validity of SUPPS-P.

Many studies indicate the importance of impulsiveness and its various aspects in alcohol related problems [1, 20, 33]. Therefore, we have hypothesised that alcohol-dependent persons score higher results in SUPPS-P than those in the normative control group. What is more, the differences ought to be the biggest in relation to urgency [1, 20]. A positive verification of these hypothesis will confirm the prognostic validity of the method.

■ MATERIAL AND METHODS

Study subjects and procedure

The research was carried out using the paper-and-pencil method on a sample of 522 people of 18 to 65 years of age (mean 26.19, SD 9.95), including 282 women (54.02%) (two did not provide information about their gender). The sample included students (40%), people with secondary education (28.01%), higher education (16.09%), bachelor or engineering (7.09%), basic vocational (5.75%) and primary/middle school (1.92%). The research was anonymous and voluntary. The participants were obtained either in groups, from groups of university students attending course classes in psychology, or individually through appropriately trained co-workers, from their natural backgrounds of origin. Outside the student group, more men were deliberately selected as the majority of students were women. Part of the examined sample, 9.19% ($n = 48$) were men – patients of the open addiction treatment centre with the diagnosis of alcohol dependence syndrome (according to ICD-10), aged 26 to 65 (average 46.40, SD 11.93).

In the addiction treatment centre, tests were conducted individually in the therapeutic office, before the start of therapy and only with SUPPS-P. These were run in two stages. First, pilot studies were conducted on a sample of 163 students, of which 98 were tested twice in three-week intervals by test-retest. The proper tests were initiated after obtaining satisfactory psy-

chological externalised and internalised problems and disorders. Correlations should be strongest in relation to dimensions of urgency. Furthermore, it may be predicted that equally strong will be the relationship between sensation seeking and externalisation [22, 33]. These results ought to show the prognostic validity of SUPPS-P.

Many studies indicate the importance of impulsiveness and its various aspects in alcohol related problems [1, 20, 33]. Therefore, we have hypothesised that alcohol-dependent persons score higher results in SUPPS-P than those in the normative control group. What is more, the differences ought to be the biggest in relation to urgency [1, 20]. A positive verification of these hypothesis will confirm the prognostic validity of the method.

■ MATERIAŁ I METODY

Osoby badane i procedura

Badania przeprowadzono metodą papier-olówek łącznie na próbie 522 osób w wieku od 18 do 65 lat (średnia 26,19; SD 9,95), w tym 282 kobiet (54,02%) (dwie osoby nie podały informacji o płci). W badanej próbie znaleźli się studenci (40%), osoby z wykształceniem średnim maturalnym (28,01%), wyższym (16,09%), licencjackim lub inżynierskim (7,09%), zasadniczym zawodowym (5,75%) oraz podstawowym/gimnazjalnym (1,92%). Badania były anonimowe i dobrowolne. Badanych pozyskiwano albo grupowo, z grup zajęciowych studentów uniwersyteckich uczęszczających na zajęcia kursowe z psychologii, albo indywidualnie poprzez odpowiednio wyszkolonych współpracowników, z ich naturalnych środowisk pochodzenia. Rekrutując osoby do badań spoza grupy studentów, celowo dobierano w większej proporcji mężczyzn, gdyż w grupie studentów przeważały kobiety. Część badanej próby, 9,19% ($n = 48$), stanowili mężczyźni – pacjenci otwartego ośrodka leczenia uzależnień z rozpoznaniem zespołu uzależnienia od alkoholu (wg ICD-10), w wieku od 26 do 65 lat (średnia 46,40; SD 11,93).

W ośrodku leczenia uzależnień badania prowadzono indywidualnie w gabinecie terapeutycznym, przed rozpoczęciem terapii, wyłącznie za pomocą SUPPS-P. Przebiegały one dwuetapowo. Najpierw przeprowadzono badania pilotażowe na próbie 163 studentów, w tym 98 osób badano dwukrotnie w odstępie trzech tygodni metodą test-retest. Po uzyskaniu satysfakcjonujących wyników oceny psycho-

chometric evaluation results of the SUPPS-P pilot version. Criterion validity was conducted on data obtained from 193 people, except for the intensity of the internalising and externalising problem and disorder spectrum, for which data were collected from 254 people (101 men and 153 women).

Tools

The SUPPS-P Impulsive Behavior Scale, the shortened Polish version of SUPPS-P of 20 items, was developed based on the Polish adaptation of the full UPPS-P by Whiteside and Lynam [17] and on the model of other shortened versions of SUPPS-P, among others French [18], Spanish [21], Italian [23]. Billieux *et al.* [18] adopted a procedure for selecting four items from a given subscales of the full-scale version, the subscales that had the largest factor load. This procedure worked well and made it possible to obtain a consistent and reliable abridged measure of the five aspects of impulsivity. The validity of this method has also been confirmed in other studies of the short version [21, 23]. This way of selecting items was criticised by Cyders *et al.* [19], who claimed that it allows maintaining high internal consistency of a given subscale and eliminates items with the highest variance of the error, but may reduce its content validity. In contrast to the method of Billieux *et al.* [18], in the studies of Cyders *et al.* [19], the redundant items were eliminated from the full version, i.e. the items with the highest item-total correlation. Although this method worked well in the studies of Cyders *et al.* [19], its repetition in the abbreviated Swedish version resulted in a significant decrease of internal consistency in the subscales of negative urgency, perseverance and the sensation seeking in relation to the original and other adaptations. On the other hand, internal consistency of the premeditation subscale was so low that it was hard to accept [24].

In our own research, as in the work of Billieux *et al.* [18], a procedure was adopted for selecting these four items from a given subscale of full scale, which had the highest standardised regression weight and the highest item-total correlation. As in the full version, the SUPPS-P consists of five relatively independent subscales: negative urgency (NP), positive urgency (PP), lack of premeditation (P), lack of perseverance (W) and sensation seeking (PD). Each

metrycznej pilotażowej wersji SUPPS-P przystąpiono do badań właściwych. Badania trafności kryterialnej przeprowadzono na danych pozyskanych od 193 osób, z wyjątkiem nasilenia spektrum internalizowanych oraz eksternalizowanych problemów i zaburzeń, w odniesieniu do których dane zebrano od 254 osób (101 mężczyzn i 153 kobiet).

Narzędzia

Skróconą do 20 itemów polską wersję **Skali Impulsywnego Zachowania SUPPS-P** opracowano na podstawie polskiej adaptacji wersji pełnej UPPS-P Whiteside'a i Lynamy [17] i na wzór innych wersji skróconych SUPPS-P, m.in. francuskiej [18], hiszpańskiej [21], włoskiej [23]. Billieux i wsp. [18] przyjęli procedurę wyboru czterech itemów z danej podskali wersji pełnej, które miały największy ładunek czynnikowy. Procedura ta sprawdziła się i pozwoliła uzyskać spójną i rzetelną skróconą miarę pięciu aspektów impulsywności. Trafność tej metody potwierdziła się też w innych opracowaniach wersji skróconej [21, 23]. Ten sposób doboru itemów był jednak krytykowany przez Cyders i wsp. [19], którzy twierdzili, że co prawda pozwala to zachować wysoką spójność wewnętrzną danej podskali i eliminuje itemy z największą wariancją błędu, ale może zmniejszyć jej trafność treściową. W przeciwieństwie do metody Billieux i wsp. [18], w badaniach Cyders i wsp. [19] eliminowano z wersji pełnej itemy nadmiarowe, czyli z najwyższym wskaźnikiem korelacji pozycji z daną skalą (*item-total correlation*). Co prawda metoda ta sprawdziła się w badaniach Cyders i wsp. [19], ale jej powtórzenie w skróconej wersji szwedzkiej zaowocowało, w stosunku do oryginału i innych adaptacji, istotnym obniżeniem spójności wewnętrznej w podskalach negatywnej popędliwości, wytrwałości i poszukiwania doznań. Natomiast spójność wewnętrzna podskali premedytacji okazała się tak niska, że trudna do zaakceptowania [24].

We własnych badaniach przyjęto, podobnie jak w pracy Billieux i wsp. [18], procedurę wyboru tych czterech itemów z danej podskali wersji pełnej, które miały w niej największy ładunek czynnikowy oraz najwyższą moc dyskryminacyjną (*item-total correlation*). Tak jak w wersji pełnej, SUPPS-P tworzy z założenia pięć względnie niezależnych podskal: negatywna popędliwość (NP), pozytywna popędliwość (PP), brak premedytacji (P), brak wytrwałości (W) oraz poszukiwanie do-

item is scored on a Likert-type scale from 1 – *I totally agree* to 4 – *I totally disagree*. The part of marked (R) positions is scored in reverse on the principle of a simple inversion³. The range of possible to achieve points in each subscale is from 4 to 16. The higher the score in a given subscale, the higher the intensity of a given aspect of impulsivity. The questionnaire items were arranged alternately in accordance with the order proposed by the authors of the original version [11].

Eysenck & Eysenck **IVE Impulsiveness Questionnaire** [26], in the Polish adaptation by Jaworowska [25], contains 54 questions with a dichotomous response scale (yes/no) and measures impulsiveness (19 items), venturesomeness (16 items) and empathy, which has not been used in current research. One point is awarded for each affirmative answer. The sum of points is the result of a given subscale. The higher the score, the higher the intensity of a given trend.

Difficulties in Emotion Regulation Scale, DERS, by Gratz and Roemer [27], in the Polish adaptation of Dragan [28], consists of 36 items, which form six subscales measuring aspects of difficulty in regulating one's emotions. In short, they are referred to as non-acceptance (6 items), goals (5), impulses (6), awareness (6), strategies (8) and clarity (5). Each statement is rated on a Likert-type scale from 1 – *almost never* to 4 – *always*. The higher the score in a given subscale, the greater the intensity of a given aspect of difficulty in the regulation of emotions.

Neuroticism Scale (N) from the NEO-PI-R (the NEO Personality Inventory-Revised by Costa & McCrae), in the Polish adaptation by Siuta [30], includes 48 statements evaluated on a 5-point Likert scale, from 0 – *I totally disagree* to 4 – *I completely agree*. It measures six subsets of neuroticism: (N1) anxiety, (N2) aggressive hostility, (N3) depression, (N4) excessive self-criticism, (N5) impulsiveness and (N6) stress vulnerability. The score in each subscale is the sum of the scores of 6 items, and the sum of all subscales is the overall score in the area of neuroticism.

The Self-control Scale (SCS) by Tangney, Baumeister and Boone [31] in the Polish adaptation by Poprawa [1] measures the generalised self-control ability, which is to replace or change one's internal reactions, as well as to halt undesirable behavioural tendencies (impulses)

znań (PD). Każdy item punktowany jest na skali typu Likerta od 1 – *całkowicie zgadzam się*, do 4 – *całkowicie nie zgadzam się*. Część oznaczonych (R) pozycji punktowana jest odwrotnie, na zasadzie prostej inwersji³. Zakres możliwej do uzyskania sumy punktów w każdej podskali rozciąga się od 4 do 16. Im wyższy wynik w danej podskali, tym wyższe nasilenie danego aspektu impulsywności. Pozycje (*items*) kwestionariusza zostały ułożone naprzemiennie, zgodnie z porządkiem zaproponowanym przez autorów wersji oryginalnej [11].

Kwestionariusz Impulsywności IVE Eysencków [26] w polskiej adaptacji Jaworowskiej [25] zawiera 54 pytania z dychotomiczną skalą odpowiedzi (tak/nie) i mierzy impulsywność (19 pozycji), skłonność do ryzyka (ryzykanctwo) (16 pozycji) oraz empatię, której nie wykorzystano w obecnych badaniach. Za każdą odpowiedź twierdzącą przyznawany jest 1 punkt. Suma punktów to wynik danej podskali. Im jest on wyższy, tym wyższe nasilenie danej tendencji.

Skala Trudności w Regulacji Emocji (DERS) autorstwa Gratz i Roemer [27], w polskiej adaptacji Dragan [28], składa się z 36 itemów, które tworzą sześć podskal mierzących aspekty trudności w regulacji własnych emocji. W skrócie określane są jako: brak akceptacji (6 pozycji), cele (5), impulsy (6), świadomość (6), strategie (8), klarowność (5). Każde stwierdzenie jest oceniane na skali typu Likerta od 1 – *prawie nigdy*, do 4 – *zawsze*. Im wyższy wynik w danej podskali, tym większe nasilenie danego aspektu trudności w regulacji emocji.

Skala Neurotyczności (N) z kwestionariusza NEO-PI-R Costy i McCrae, w polskiej adaptacji Siuty [30], obejmuje 48 twierdzeń ocenianych na 5-stopniowej skali Likerta, od 0 – *całkowicie się nie zgadzam*, do 4 – *całkowicie się zgadzam*. Mierzy ona sześć podaspektów neurotyczności: (N1) lęk, (N2) agresywną wrogość, (N3) depresyjność, (N4) nadmierny samokrytycyzm, (N5) impulsywność i (N6) nadwrażliwość. Wynik w każdej podskali to suma ocen 6 itemów, a suma wszystkich podskal to wynik ogólny w zakresie neurotyczności.

Skala Samokontroli (SCS) Tangney, Baumeistera i Boone'a [31] w polskiej adaptacji Poprawy [1] mierzy uogólnioną zdolność do samokontroli, czyli zastępowania lub zmieniania swoich wewnętrznych reakcji, jak również przerywania niepożądanych behawioralnych tendencji (impulsów) oraz powstrzymania się od działania pod ich

³ See table II.

³ Patrz tabela II.

and refrain from acting under their influence. A short version of the method consisting of 29 items was used. Items are rated on a 5-point Likert-type scale from 1 – *I totally disagree* to 5 – *I totally agree*.

Poprawa's [37] **Risk Behaviours and States Scale** measures the frequency of activities and conditions characteristic of externalising spectrum problems and disorders (e.g. substance use, getting drunk, gambling, getting into quarrels and fights) or internalising (e.g. experiencing sense of helplessness, depression, embarrassment, anxiety or sadness). Responses are on a Likert-type scale from 0 – *never* to 4 – *systematically*. Because this is a new tool, its psychometric properties have been examined in the present sample. Exploratory factor analysis, conducted by the main factors method, indicated a two-factor solution. Factor 1 – internalising of its own value of 6.28, explaining over 24% of the variance and factor loadings of items from 0.462 to 0.831. Factor 2 – externalising with own value of 5.70, explaining almost 22% of the variance and factor loadings from 0.658 to 0.834. For the externalising subscale (16 items): Cronbach's alpha is 0.891, item-total correlation from 0.402 to 0.738. For internalising subscale (10 items): Cronbach's alpha is 0.926, with item-total correlation from 0.628 to 0.816. The time constancy of the method was also examined, and the test-retest correlation coefficient of 0.83 was obtained for the externalising subscale, and 0.79 for the internalising subscale, both of $p < 0.001$.

■ RESULTS

Statistical description and gender differences

Table I presents a statistical description of the results obtained in the whole sample $N = 522$ and in groups by gender. The distribution of each tested variable deviates from the normal ($p < 0.01$). In four subscales, i.e. NP, PP, P and W, regardless of gender, the distribution of results is asymmetrically right-handed, which indicates that in these subscales, more results are low than high. However, in the case of PD subscale, also regardless of gender, the distribution is asymmetrically left-handed, which means that more results are high rather than low.

The gender difference significance test (Student's *t*-test) shows that women get higher scores

wpływem. Wykorzystano wersję skróconą metody składającą się z 29 pozycji. Itemy oceniane są na 5-punktowej skali typu Likerta od 1 – *całkowicie nie zgadzam się*, do 5 – *całkowicie zgadzam się*.

Skala Ryzykownych Zachowań i Stanów (SRZiS) Poprawy [37] mierzy częstotliwość czynności i stanów charakterystycznych dla problemów i zaburzeń ze spektrum eksternalizacji (np. używanie substancji odurzających, upijanie się, uprawianie hazardu, wdawanie się w kłótnie i awantury) lub internalizacji (np. doświadczanie poczucia bezradności, przygnębienia, skrępowania, niepokoju czy smutku). Odpowiedzi udzielane są na skali typu Likerta od 0 – *nigdy*, do 4 – *systematycznie*. Ponieważ jest to nowe narzędzie, zbadano w obecnej próbie jego właściwości psychometryczne. Eksploracyjna analiza czynnikowa, przeprowadzona metodą czynników głównych, wskazała na dwuczynnikowe rozwiązanie. Czynniki 1 – internalizacja o wartości własnej 6,28, wyjaśniający ponad 24% wariancji i ładunkach czynnikowych pozycji od 0,462 do 0,831. Czynniki 2 – eksternalizacja o wartości własnej 5,70, wyjaśniający prawie 22% wariancji i ładunkach czynnikowych pozycji od 0,658 do 0,834. Dla podskali eksternalizacji (16 itemów): α Cronbacha wynosi 0,891, moc dyskryminacyjna pozycji (*item-total correlation*) od 0,402 do 0,738. Dla podskali internalizacji (10 itemów): α Cronbacha wynosi 0,926, moc dyskryminacyjna pozycji od 0,628 do 0,816. Zbadano też stałość czasową metody i uzyskano dla podskali eksternalizacji współczynnik korelacji test-retest 0,83, a dla podskali internalizacji – 0,79, oba z $p < 0,001$.

■ WYNIKI

Opis statystyczny i różnice ze względu na płeć

Tabela I przedstawia opis statystyczny wyników uzyskanych w całej próbie, $N = 522$, oraz w grupach w zależności od płci. Rozkład każdej badanej zmiennej odbiega od normalnego ($p < 0,01$). W czterech podskalach, tj. NP, PP, P i W, niezależnie od płci, rozkład wyników jest asymetryczny prawostronnie, co wskazuje, że w tych podskalach więcej wyników jest niskich niż wysokich. Natomiast w przypadku podskali PD, również niezależnie od płci, rozkład jest asymetryczny lewostronnie, co oznacza, że więcej wyników jest wysokich niż niskich.

Test istotności różnic ze względu na płeć (*t*-Studenta) dowodzi, że kobiety uzyskują wyższe wy-

Table I. Descriptive statistics of the SUPPS-P subscales and results of the test of gender differences
 Tabela I. Opis statystyczny wyników podskal SUPPS-P oraz wyniki testu istotności różnic ze względu na płeć

Scale Skala	Whole sample/Cała próba N = 522					Female/Kobiety N = 282				Male/Mężczyźni N = 238				$t_{(518)}$
	M	SD	A	K	$d_{(522)}$	M	SD	A	K	M	SD	A	K	
NP	2.44	0.76	0.13	-0.66	0.09**	2.51	0.72	0.12	-0.62	2.34	0.79	0.20	-0.70	2.54**
PP	2.09	0.74	0.45	-0.37	0.14**	2.05	0.73	0.70	0.17	2.13	0.76	0.19	-0.79	-1.33
P	1.85	0.61	0.59	0.38	0.14**	1.87	0.61	0.65	0.87	1.83	0.61	0.53	-0.16	0.76
W	1.80	0.62	0.62	0.28	0.13**	1.78	0.62	0.74	0.76	1.82	0.63	0.51	-0.21	-0.76
PD	2.81	0.76	-0.21	-0.74	0.08**	2.75	0.78	-0.09	-0.87	2.89	0.74	-0.34	-0.50	-2.06*

Subscales: NP – negative urgency, PP – positive urgency, P – lack of premeditation, W – lack of perseverance, PD – sensation seeking; M – medium; SD – standard deviation; A – asymmetry; K – kurtosis; d – Kolmogorov-Smirnov's normality of distribution test; t – Student's t-test; *p < 0.05; **p < 0.01.

Podskale: NP – negatywna popędliwość, PP – pozytywna popędliwość, P – brak premedytacji, W – brak wytrwałości, PD – poszukiwanie doznań; M – średnia; SD – odchylenie standardowe; A – asymetria; K – kurtoza; d – wartość testu Kołmogorowa-Smirnowa normalności rozkładu; t – wartość testu t-Studenta; *p < 0,05; **p < 0,01.

in terms of negative urgency, and men in the sensation seeking. In other aspects of impulsivity, no significant differences between the sexes were found.

Reliability

Table II contains 20 items included in SUPPS-P, with numbering and with the numbering from the full UPPS-P version [see 1], ordered by subscales that include: NP, PP, P, W and PD. Items with a reversed score were marked (R). Indicators of the item-total correlation (r_{it}) and internal consistency of subscales (Cronbach's α) calculated on the data from the whole tested sample ($N = 522$) are given. These indicators are high. The test-retest stability of SUPPS-P (r_{tr}) is also high studied on the $N = 98$ sample with a 3-week interval between tests.

Construct validity

A series of confirmatory factor analyses (CFA) were performed by the generalised least squares (GLS) method using the IBM SPSS AMOS 24 programme. χ^2 as a typical goodness-of-fit index (GFI) should be statistically insignificant. However, with self-report methods and small samples, it is often statistically significant and is therefore not recommended in this type of research [38]. We based on other indicators like adjusted χ^2 by degrees of freedom (χ^2/df), which should not exceed 3.0, root mean square

niki w zakresie negatywnej popędliwości, a mężczyźni w zakresie poszukiwania doznań. W innych aspektach impulsywności nie stwierdzono istotnych różnic między płciami.

Rzetelność

Tabela II zawiera 20 włączonych do SUPPS-P pozycji (*items*), z ich numeracją oraz z numeracją z wersji pełnej UPPS-P [zob. 1], uporządkowanych wg podskal, w które wchodzi: NP, PP, P, W i PD. Oznaczono (R) itemy z odwróconą punktacją. Podano wskaźniki mocy dyskryminacyjnej pozycji (*item-total correlation*) (r_{it}) oraz spójności wewnętrznej podskal (α Cronbacha) obliczonych na danych z całej przebadanej próby, $N = 522$. Wskaźniki te są wysokie. Również wysoka jest stałość czasowa (*test-retest*) SUPPS-P (r_{tr}) zbadana na próbie, $N = 98$, z 3-tygodniowym odstępem między badaniami.

Trafność teoretyczna

Za pomocą programu IBM SPSS AMOS 24 przeprowadzono serię konfirmacyjnych analiz czynnikowych (CFA), metodą uogólnionych najmniejszych kwadratów (GLS). χ^2 jako typowy wskaźnik jakości dopasowania (GFI) powinien być nieistotny statystycznie. Jednakże przy metodach kwestionariuszowych (*self-report*) i małych próbach często jest istotny statystycznie i dlatego nie jest rekomendowany w tego typu badaniach [38]. Oparto się na innych wskaźnikach: skorygowanym χ^2 poprzez stopnie swobody (χ^2/df), który nie

Table II. SUPPS-P items with reliability indicators
Tabela II. Pozycje SUPPS-P ze wskaźnikami rzetelności

No. SUPPS-P	No. UPPS-P	Scale Skala	SUPPS-P Items Pozycje SUPPS-P	r_{it}	α	r_{tr} $N = 98$
4.	29.	NP	<i>When I am upset I often act without thinking.</i> Kiedy jestem zdenerwowany/-a, często działam bez namysłu. (R)	0.64	0.820	0.68***
9.	34.		<i>When I feel rejected, I will often say things that I later regret.</i> Kiedy czuję się odrzucony/-a, często mówię rzeczy, których później żałuję. (R)	0.62		
14.	44.		<i>I often make matters worse because I act without thinking when I am upset.</i> Kiedy jestem zły/-a działam bezmyślnie, czym często tylko pogarszam sprawy. (R)	0.68		
19.	58.		<i>Sometimes I do impulsive things that I later regret.</i> Czasem działam pod wpływem impulsu, czego później żałuję. (R)	0.63		
7.	20.	PP	<i>I tend to lose control when I am in a great mood.</i> Kiedy jestem w świetnym nastroju, zdarza mi się tracić samokontrolę. (R)	0.74	0.866	0.77***
12.	25.		<i>When I am really ecstatic, I tend to get out of control.</i> Kiedy jestem wyjątkowo rozentuzjowany/-a (rozradowany/-a), zdarza mi się tracić samokontrolę. (R)	0.76		
17.	40.		<i>When I get really happy about something, I tend to do things that can have bad consequences.</i> Kiedy bardzo się z czegoś cieszę, zdarza mi się robić rzeczy, które mogą mieć dla mnie nieprzyjemne konsekwencje. (R)	0.72		
20.	45.		<i>When overjoyed, I feel like I can't stop myself from going overboard.</i> Kiedy strasznie się cieszę, nie mogę nic poradzić na to, że przeginam. (R)	0.65		
1.	16.	P	<i>I like to stop and think things over before I do them.</i> Lubię wszystko sobie dobrze przemyśleć zanim podejmę działanie.	0.67	0.841	0.81***
8.	33.		<i>I usually make up my mind through careful reasoning.</i> Decyzje podejmuję zwykle rozważnie.	0.62		
13.	48.		<i>I usually think carefully before doing anything.</i> Staram się wszystko sobie dobrze przemyśleć zanim zacznę działać.	0.75		
18.	55.		<i>Before making up my mind, I consider all the advantages and disadvantages.</i> Biorę pod uwagę wszystkie za i przeciw zanim podejmę decyzję.	0.66		
3.	4.	W	<i>I generally like to see things through to the end.</i> Lubię kończyć to, co zacząłem/zaczęłam.	0.67	0.852	0.80***
6.	19.		<i>Once I get going on something I hate to stop.</i> Kiedy już raz coś zacznę, nie lubię tego przerywać.	0.60		
11.	27.		<i>I finish what I start./Kończę to, co zaczynam.</i>	0.76		
16.	37.		<i>I am a person who always gets the job done.</i> Jestem osobą, która zawsze kończy swoją pracę.	0.74		
2.	23.	PD	<i>I quite enjoy taking risks./Podoba mi się podejmowanie ryzyka. (R)</i>	0.62	0.825	0.84***
5.	26.		<i>I would enjoy parachute jumping.</i> Spodobałyby mi się skoki spadochronowe. (R)	0.57		
10.	31.		<i>I welcome new and exciting experiences and sensations, even if they are a little frightening and unconventional.</i> Jestem otwarty/-a na nowe, ekscytujące doświadczenia i doznania – nawet te nietypowe i wywołujące dreszczyk emocji. (R)	0.70		
15.	41.		<i>I sometimes like doing things that are a bit frightening.</i> Lubię czasem robić rzeczy, które przyprawiają o dreszczyk emocji. (R)	0.75		

(R) – reversed scoring; r_{it} – item-total correlation; α – Cronbach's alpha; r_{tr} – test-retest; *** $p < 0.001$.

(R) – odwrócona punktacja; r_{it} – współczynnik mocy dyskryminacyjnej pozycji; α – współczynnik spójności wewnętrznej alfa Cronbacha; r_{tr} – współczynnik korelacji test-retest (bezwzględna statość czasowa); *** $p < 0,001$.

Table III. Indicators of goodness-of-fit in the CFA of five models of the Polish version of SUPPS-P
 Tabela III. Wskaźniki jakości dopasowania w CFA pięciu modeli polskiej wersji SUPPS-P

Model	Df	χ^2	χ^2/df	RMSEA	GFI	CFI
A	170	911.58***	5.36	0.092	0.825	0.222
B	160	365.71***	2.28	0.050	0.930	0.784
C	162	368.22***	2.27	0.049	0.929	0.784
D	165	430.58***	2.61	0.056	0.917	0.721
E	163	381.88***	2.34	0.051	0.927	0.770

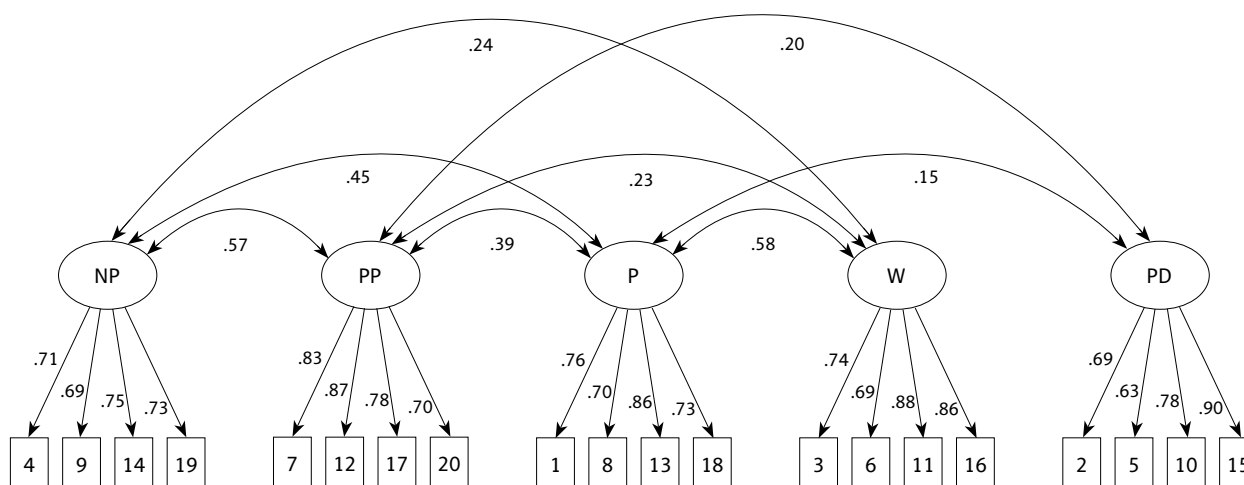
*** $p < 0.001$

CFA – confirmatory factor analysis/konfirmacyjna analiza czynnikowa

RMSEA – root mean square error of approximation/pierwiastek średniego kwadratu błędu aproksymacji

GFI – goodness-of-fit index/wskaźnik jakości dopasowania

CFI – comparison-of-fit index/wskaźnik dopasowania porównawczego

NP – negative urgency/negatywna popędliwość, PP – positive urgency/pozytywna popędliwość, P – lack of premeditation/brak premedytacji, W – lack of perseverance/brak wytrwałości, PD – sensation seeking/poszukiwanie doznań
 1-20 items according to Table II/1–20 itemy zgodnie z tabelą II

Figure 1. The confirmed model (C) of SUPPS-P with five partly correlated factors
 Rycina 1. Konfirmacyjny model (C) SUPPS-P z pięcioma, częściowo skorelowanymi czynnikami

error of approximation (RMSEA), which should be less than 0.05 (although values up to 0.08 are acceptable) and goodness-of-fit index (GFI) and comparison-of-fit index (CFI), which should be above 0.9 [39].

As a first one-factor model (A) was tested, where all 20 items consist of one latent variable of impulsivity. All SUPPS-P items significantly loaded the hidden impulsivity factor, from unacceptable values of 0.238 to accepted of 0.803. This model fits poorly with the data

powinien przekraczać wartości 3,0, średnim kwadracie błędu aproksymacji (RMSEA), który powinien być mniejszy niż 0,05 (choć dopuszczalne są wartości do 0,08), oraz wskaźnikach jakości dopasowania (GFI) i dopasowania porównawczego (CFI), które powinny być wyższe niż 0,9 [39].

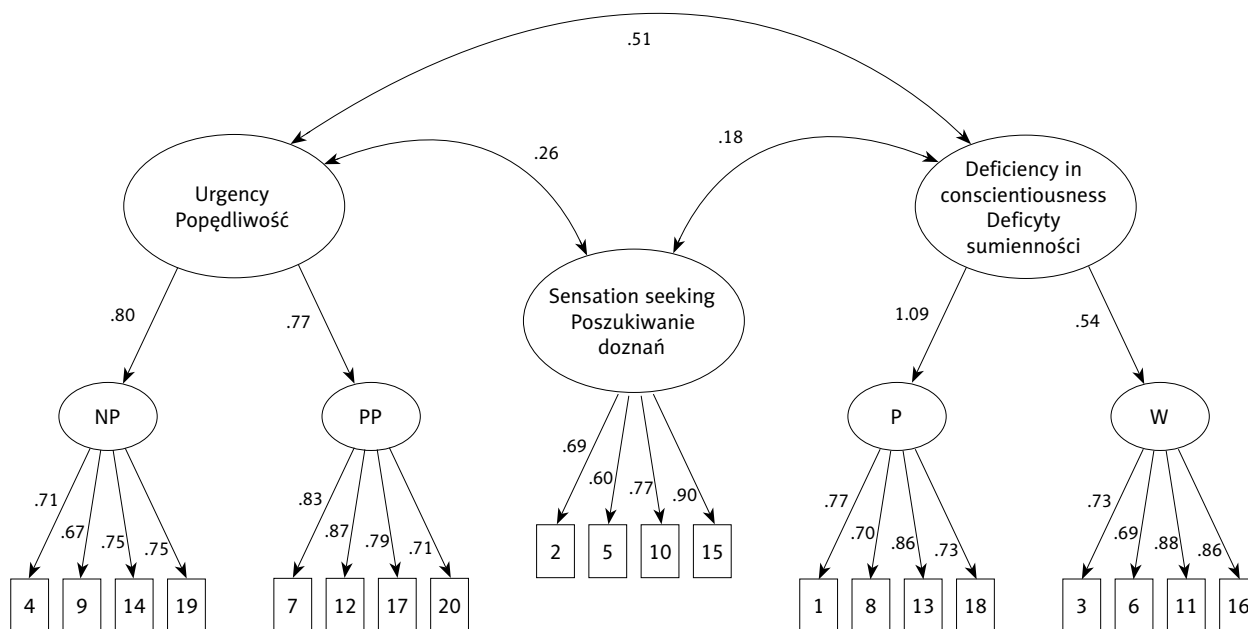
Jako pierwszy sprawdzono jednoczynnikowy model (A), gdzie wszystkie 20 itemów składa się na jedną utajoną zmienną impulsywność. Wszystkie pozycje SUPPS-P istotnie ładowały ukryty czynnik impulsywności, od wartości nieakceptowanych

(see Table III). The second model (B) included five correlated latent features corresponding to the five SUPPS-P subscales, which consisted of four items respectively. All factor loads were statistically significant and ranged from 0.624 to 0.908, mostly above 0.7. The subscales were significantly correlated with each other, except for the sensation seeking with perseverance ($r = -0.008$, $p = 0.879$) and with negative urgency ($r = 0.095$, $p = 0.980$). This model matches the data satisfactorily, although the two factors are not significantly correlated. The next model (C) included five partially correlated latent features (see Figure 1). The weakest and irrelevant correlations from the B model were excluded. In this transformed model all subscales correlated significantly and all factor loads were statistically significant, ranging from 0.627 to 0.905, mostly above 0.7. This model satisfactorily and better than model B matches the data (see Table III).

Two hierarchical models were also tested. The fourth model (D) with impulsivity as the one higher-order latent factor, which consists essentially of its sub-dimensions (lower-order factors): negative urgency (with a load of 0.743), positive urgency (0.700), premeditation (0.825), perseverance (0.588) and sensation seeking (with the lowest load of 0.221). Each sub-dimension is essentially loaded by four items that define it. All subscale factor loads were statistically significant and ranged from 0.623 to 0.900, mostly above 0.7. This model matches the data moderately acceptably, but weakly than the models C and B (see Table III). Finally, the fifth model (E) with three correlated latent factors of higher-order: 1) impulsive behaviour based on emotions, including two lower-order factors: negative urgency (with a load of 0.804) and positive urgency (0.774), 2) deficits of conscientiousness, including two factors of a lower-order: lack of perseverance (0.539) and lack of premeditation (1.092) and 3) sensation seeking (loaded by four items from 0.601 to 0.904). The remaining sub-dimensions are significantly loaded by four items that define them, ranging from 0.674 to 0.881, mostly above 0.7 (see Figure 2). This model satisfactorily matches the data, better than model A and the hierarchical model D, but weaker than models B and C (see Table III).

rzędu 0,238 po akceptowane rzędu 0,803. Model ten słabo pasuje do danych (patrz: tab. III). Drugi model (B) ujmował pięć skorelowanych utajonych cech odpowiadających pięciu podskalom SUPPS-P, na które odpowiednio składały się po cztery itemy. Wszystkie ładunki czynnikowe były istotne statystycznie i mieściły się w granicach od 0,624 do 0,908, w większości powyżej 0,7. Podskale korelowały ze sobą istotnie, z wyjątkiem podskali poszukiwania doznań z wytrwałością ($r = -0,008$, $p = 0,879$) i z negatywną popędlivością ($r = 0,095$, $p = 0,980$). Model ten zadowalająco pasuje do danych, chociaż dwa czynniki nie są istotnie ze sobą skorelowane. Kolejny model (C) ujmował pięć częściowo skorelowanych utajonych cech (patrz: ryc. 1). Wyłączono z niego najslabsze i nieistotne korelacje z modelu B. W tak przekształconym modelu wszystkie podskale korelowały ze sobą istotnie i wszystkie ładunki czynnikowe były istotne statystycznie, mieszcząc się w granicach od 0,627 do 0,905, w większości powyżej 0,7. Model ten zadowalająco i lepiej niż model B pasuje do danych (patrz: tab. III).

Przetestowano też dwa modele hierarchiczne. Model czwarty (D) z jednym utajonym czynnikiem wyższego rzędu – impulsywnością, na którą składają się istotnie jej podwymiary (czynniki niższego rzędu): popędlivość negatywna (z ładunkiem 0,743), popędlivość pozytywna (0,700), premedytacja (0,825), wytrwałość (0,588) i poszukiwanie doznań (z najniższym ładunkiem 0,221). Każdy podwymiary jest istotnie ładowany przez cztery określające go itemy. Wszystkie ładunki czynnikowe podskal były istotne statystycznie i w granicach od 0,623 do 0,900, w większości powyżej 0,7. Model ten umiarkowanie zadowalająco pasuje do danych, słabiej niż model C i B (patrz: tab. III). Na koniec, piąty model (E) z trzema skorelowanymi utajonymi czynnikami wyższego rzędu: 1) impulsywnym zachowaniem bazującym na emocjach, obejmującym dwa czynniki niższego rzędu: negatywną popędlivość (z ładunkiem 0,804) i pozytywną popędlivość (0,774), 2) deficytami sumienności, obejmującymi dwa czynniki niższego rzędu: brak wytrwałości (0,539) i brak premedytacji (1,092), oraz 3) poszukiwaniem doznań (ładowanym przez cztery itemy od 0,601 do 0,904). Pozostałe podwymiary są istotnie ładowane przez cztery określające je itemy w granicach od 0,674 do 0,881, w większości powyżej 0,7 (patrz: ryc. 2). Model ten zadowalająco pasuje do danych, lepiej niż model A i model hierarchiczny D, ale słabiej niż modele B i C (patrz: tab. III).

NP – negative urgency/negatywna popędliwość, PP – positive urgency/pozytywna popędliwość, P – lack of premeditation/brak premedytacji, W – lack of perseverance/brak wytrwałości
 1-20 items according to Table II/1–20 itemy zgodnie z tabelą II

Figure 2. Confirmed hierarchical model (E) of SUPPS-P with three correlated the higher-order factors: 1. Urgency, 2. Deficiency in conscientiousness, 3. Sensation seeking
Rycina 2. Konfirmacyjny, hierarchiczny model (E) SUPPS-P z trzema skorelowanymi czynnikami drugiego rzędu: 1. Popędliwość, 2. Deficyty sumienności, 3. Poszukiwanie doznań

Criterion validity

Results of convergent and discriminant criterion validity studies are presented in Table IV.

The negative urgency subscale (NP) significantly highly positively correlates with the IVE impulsiveness dimension, but does not significantly correlate with the dimension of venturesomeness. The NP correlates significantly highly positively with the overall score of DERS (Difficulties in Emotion Regulation Scale) and its sub-dimensions: impulsiveness and lack of clarity about the emotions experienced. In addition, NP correlates significantly moderately positively with all other subscales of DERS, i.e. the lack of strategies to regulate emotions, difficulties in achieving goals under the influence of emotions, lack of acceptance of emotions and lack of awareness of emotions. NP correlates significantly highly positively with the overall score of the Neuroticism Scale and its sub-spectra: N2 – aggressive hostility, N5 – impulsiveness and N6 – stress vulnerability. Moreover, NP significantly moderately positively correlates with other aspects of neuroticism, i.e. with

Trafność kryterialna

Wyniki badania trafności kryterialnej (zbieżnej i różnicowej) zawiera tabela IV.

Podskala negatywnej popędliwości (NP) istotnie wysoko pozytywnie koreluje z wymiarem impulsywności IVE, ale nie koreluje istotnie z wymiarem ryzykanctwa. NP koreluje istotnie wysoko pozytywnie z wynikiem ogólnym DERS i jego podwymiarami: impulsywnością oraz brakiem jasności (klarowności) co do przeżywanych emocji. Ponadto NP koreluje istotnie umiarkowanie pozytywnie ze wszystkimi pozostałymi podskalami DERS, tj. niedostatkami strategii regulacji emocji, trudnościami realizacji celów pod wpływem emocji, brakiem akceptacji emocji oraz z brakiem świadomości emocji. NP koreluje istotnie wysoko pozytywnie z wynikiem ogólnym Skali Neurotyczności i jej podaspektami: N2 – agresywną wrogością, N5 – impulsywnością, i N6 – nadwrażliwością. Co więcej, NP istotnie umiarkowanie pozytywnie koreluje z pozostałymi aspektami neurotyczności, tj. z N1 – lękiem, N3 – depresyjnością, i N4 – nadmiernym samo-

Table IV. Correlations of criterion validity measures and SUPPS-P subscales
Tabela IV. Korelacje miar trafności kryterialnej a podskale SUPPS-P

Variables/Zmienne		NP	PP	P	W	PD
IVE	Impulsiveness/Impulsywność	0.60	0.48	0.61	0.39	0.33
	Venturesomeness/Ryzykanctwo	-0.02	0.17**	0.21*	0.07	0.77
DERS	Difficulties in emotion regulation Trudności w regulacji emocji	0.60	0.41	0.26	0.31	-0.02
	• non-acceptance of emotional responses brak akceptacji emocji	0.45	0.27	0.11	0.17*	-0.10
	• difficulty engaging in goal-directed behaviour trudności realizacji celów	0.46	0.31	0.26	0.33	0.01
	• impulse control difficulties impulsywność	0.61	0.36	0.27	0.26	0.04
	• lack of emotional awareness brak świadomości emocji	0.34	0.29	0.21**	0.18*	0.10
	• limited access to emotion regulation strategies niedostatek strategii regulacji	0.48	0.32	0.19**	0.28	-0.10
	• lack of emotional clarity brak klarowności	0.53	0.43	0.22**	0.24**	0.05
Skala N NEO-PI-R	Neuroticism/Neurotyczność	0.63	0.35	0.24**	0.27	-0.23**
	• N1 anxiety/lęk	0.46	0.25**	0.10	0.17*	-0.31
	• N2 aggressive hostility/agresywna wrogość	0.63	0.35	0.38	0.29	0.01
	• N3 depression/depresyjność	0.44	0.25	0.15*	0.23**	-0.26
	• N4 excessive self-criticism nadmierny samokrytycyzm	0.34	0.13	-0.02	0.05	-0.34
	• N5 impulsiveness/impulsywność	0.61	0.41	0.34	0.27	0.14
	• N6 stress vulnerability/nadwrażliwość	0.57	0.31	0.26	0.30	-0.23**
SCS	Self-control ability Zdolność do samokontroli	-0.69	-0.55	-0.57	-0.51	-0.25**

*Bold correlation coefficients significant with $p < 0.001$ or $*p < 0.05$, $**p < 0.01$
Wytłuszczone współczynniki korelacji istotne z $p < 0,001$ lub $*p < 0,05$, $**p < 0,01$*

N1 – anxiety, N3 – depression and N4 – excessive self-criticism. NP is also significantly highly negatively correlated with the self-control ability measured by SCS (Self-control Scale).

Positive urgency subscale (PP) significantly positively correlates both with IVE impulsiveness dimension and venturesomeness. The strength of the PP correlation with impulsiveness ($r = 0.48$) is significantly higher than in the case of venturesomeness ($r = 0.17$) ($p < 0.001$ one-tailed test). PP correlates significantly moderately positively with DERS and its sub-dimensions: lack of clarity, impulsiveness, lack of regulation strategy and difficulties in achieving goals. However, it correlates significantly, but poorly, with lack of awareness of emotions and lack of acceptance of emotions. PP correlates significantly moderately positively with the overall score of the Neuroticism Scale and

krytycyzmem. NP jest też istotnie wysoko negatywnie skorelowana ze zdolnością do samokontroli mierzoną SCS.

Podskala pozytywnej popędliwości (PP) istotnie pozytywnie koreluje zarówno z wymiarem impulsywności, jak i ryzykanctwa IVE. Siła korelacji PP z impulsywnością ($r = 0,48$) jest istotnie większa niż w przypadku ryzykanctwa ($r = 0,17$) ($p < 0,001$ test jednostronny). PP koreluje istotnie umiarkowanie pozytywnie z DERS i z jej podwymiarami: brakiem klarowności, impulsywnością, niedostatkami strategii regulacji i z trudnościami w realizacji celów. Natomiast istotnie, ale słabo, z brakiem świadomości emocji i brakiem akceptacji emocji. PP koreluje istotnie umiarkowanie pozytywnie z wynikiem ogólnym Skali N oraz jej aspektami, rozpoczynając od najsilniejszego związku z impulsywnością, agre-

its aspects, starting with the strongest relationship with: impulsiveness, aggressive hostility, stress vulnerability and the weakest with anxiety and depression. PP does not significantly correlate only with the N4 subscale (excessive self-criticism). Ultimately, PP is significantly highly negatively correlated with the ability to self-control (SCS).

It should be noted that in general PP significantly weaker ($p < 0.05$ one-tailed tests) than NP correlates with the majority of analysed variables, except for the DERS sub-dimensions: lack of awareness of emotions and their clarity. In contrast to NP (negative urgency), PP significantly weakly positively correlates with venturesomeness ($r = 0.17$).

Lack of premeditation subscale (P) significantly highly positively correlates with the IVE impulsiveness dimension ($r = 0.61$) and significantly less ($r = 0.35$) ($p < 0.001$ one-tailed test) with the venturesomeness dimension ($r = 0.21$). P correlates significantly positively, although poorly, with the overall score of DERS and its sub-dimensions, except for the lack of acceptance of emotions. The lack of premeditation correlates significantly positively, but poorly with the overall score of Neuroticism Scale and its following components: N2 (aggressive hostility) and N5 (impulsiveness), N6 (stress vulnerability) and N3 (depression). Lack of premeditation correlates significantly highly negatively with the self-control ability (SCS).

Lack of perseverance (W) correlates positively to a significantly moderate extent with the IVE impulsiveness dimension ($r = 0.39$), but insignificantly with the venturesomeness dimension ($r = 0.07$). It correlates significantly moderately positively with the overall DERS score and the difficulties in achieving goals while experiencing negative emotions sub-dimension. However, the lack of perseverance correlates weakly positively but significantly with other DERS sub-dimensions like lack of regulation strategy, impulsiveness, lack of clarity about emotions experienced, lack of awareness of emotions and lack of acceptance of emotions. Lack of perseverance correlates significantly positively, but poorly, with the overall Neuroticism Scale score and all its components, with the exception of N4 excessive self-criticism, with which it does not significantly correlate. In contrast, it significantly highly negatively correlates with self-control ability (SCS).

Sensation seeking (PD) has a very high positive significant correlation with IVE venturesomeness ($r = 0.77$). This is the strongest correlation

sywną wrogością, nadwrażliwością i najsłabszego z lękiem i depresyjnością. PP nie koreluje istotnie jedynie z podskalą N4 (nadmiernego samokrytycyzmu). Ostatecznie PP jest istotnie wysoko negatywnie skorelowana ze zdolnością do samokontroli (SCS).

Należy zauważyć, że generalnie PP istotnie słabiej ($p < 0,05$ testy jednostronne) niż NP koreluje z większością analizowanych zmiennych, z wyjątkiem podwymiarów DERS: brakiem świadomości emocji i ich klarowności. Przeciwnie niż NP (negatywna popędliwość), PP istotnie słabo pozytywnie koreluje z ryzykanctwem ($r = 0,17$).

Podskala braku premedytacji (P) istotnie wysoko pozytywnie koreluje z wymiarem impulsywności ($r = 0,61$) i istotnie słabiej ($r = 0,35$) ($p < 0,001$ test jednostronny) z wymiarem ryzykanctwa IVE ($r = 0,21$). P koreluje istotnie pozytywnie, chociaż słabo, z wynikiem ogólnym DERS oraz jego podwymiarami, z wyjątkiem braku akceptacji emocji. Brak premedytacji koreluje istotnie pozytywnie, ale słabo z wynikiem ogólnym Skali N i następującymi jej składowymi: N2 (agresywną wrogością) i N5 (impulsywnością), N6 (nadwrażliwością) i N3 (depresyjnością). Brak premedytacji koreluje istotnie wysoko negatywnie ze zdolnością do samokontroli (SCS).

Brak wytrwałości (W) istotnie umiarkowanie pozytywnie koreluje z wymiarem impulsywności ($r = 0,39$), ale nieistotnie z wymiarem ryzykanctwa IVE ($r = 0,07$). Koreluje on istotnie umiarkowanie pozytywnie z wynikiem ogólnym DERS i podwymiarem trudności w realizacji celów w sytuacji doświadczania emocji negatywnych. Natomiast istotnie pozytywnie, ale słabo brak wytrwałości koreluje z pozostałymi podwymiarami DERS: niedostatkami strategii regulacji, impulsywnością, brakiem klarowności co do przeżywanych emocji, brakiem świadomości emocji i brakiem akceptacji emocji. Brak wytrwałości koreluje istotnie pozytywnie, ale słabo z wynikiem ogólnym Skali N i jej wszystkimi składowymi, z wyjątkiem N4 – nadmiernego samokrytycyzmu, z którym nie koreluje istotnie. Natomiast koreluje istotnie wysoko negatywnie ze zdolnością do samokontroli (SCS).

Poszukiwanie doznań (PD) istotnie pozytywnie bardzo wysoko koreluje z ryzykanctwem IVE ($r = 0,77$). Jest to najsilniejsza korelacja tej podskali spośród wszystkich analizowanych

of this subscale among all analysed relations. PD also correlates significantly positively, but moderately, with IVE impulsiveness. No significant PD correlations were found with DERS and its sub-dimensions. PD significantly negatively, but poorly, correlates with neuroticism and its components, beginning with the highest, moderate strength of relation with N4 – excessive self-criticism and N1 – anxiety, low strength of relation with N3 – depression and N6 – stress vulnerability. It does not significantly correlate with N5 – impulsiveness, nor with N2 – aggressive hostility. PD negatively poorly correlates with self-control ability (SCS).

Prognostic validity

We accepted, as indicators of prognostic validity, first of all the relations of impulsivity aspects with the tendency to externalising and internalising problems and disorders, and secondly the significance of differences in the aspects of impulsivity between alcohol dependent and non-dependent persons.

As illustrated in Table V, negative urgency (NP) correlates significantly positively, albeit poorly, with internalising and externalising problems and disorders in both women and men. NP explains 4.41% of internalising problem and disorder variance in the group of women and almost twice as much, i.e. 8.41%, in the men's group. A reverse relationship was demonstrated in the case of externalising problems and disorders. The variable NP explains more, because 6.76% of the variance of these disorders in the group of women, and only 4% of the variance in the men's group.

In turn, positive urgency (PP) correlates significantly positively but weakly with internalising and externalising problems and disorders in the group of men, but only with externalising behaviours in

związków. PD koreluje też istotnie pozytywnie, ale umiarkowanie, z impulsywnością IVE. Nie stwierdzono żadnych istotnych korelacji PD z DERS i jej podwymiarami. PD istotnie negatywnie, ale słabo, koreluje z neurotycznością i jej składowymi, rozpoczynając od najwyższej, umiarkowanej siły związku z N4 – nadmiernym samokrytycyzmem, i N1 – lękiem, po niską siłę związku z N3 – depresyjnością, i N6 – nadwrażliwością. Nie koreluje istotnie ani z N5 – impulsywnością, ani z N2 – agresywną wrogością. Ponadto PD negatywnie słabo koreluje ze zdolnością do samokontroli (SCS).

Trafność prognostyczna

Jako wskaźniki trafności prognostycznej przyjęto po pierwsze związki aspektów impulsywności z tendencją do eksternalizacji i internalizacji problemów i zaburzeń, po drugie istotność różnic w aspektach impulsywności między osobami uzależnionymi od alkoholu i niezależnymi.

Jak ilustruje to tabela V, negatywna popędliwość (NP) koreluje istotnie pozytywnie, chociaż słabo, z internalizowanymi i eksternalizowanymi problemami i zaburzonymi zachowaniami zarówno w grupie kobiet, jak i mężczyzn. NP wyjaśnia 4,41% wariacji internalizowanych problemów i zaburzeń w grupie kobiet i prawie dwa razy więcej, tj. 8,41%, w grupie mężczyzn. Odwrotną zależność wykazano w przypadku problemów i zaburzeń eksternalizowanych. Zmienna NP wyjaśnia więcej, bo 6,76%, wariacji tych zaburzeń w grupie kobiet, a tylko 4% wariacji w grupie mężczyzn.

Z kolei pozytywna popędliwość (PP) koreluje istotnie słabo pozytywnie z internalizowanymi i eksternalizowanymi problemami i zaburzeniami w grupie mężczyzn, ale w grupie kobiet tylko

Table V. SUPPS-P correlations with internalising and externalising problems and disorders ($N = 254$)
Tabela V. Korelacje SUPPS-P z internalizowanymi i eksternalizowanymi problemami i zaburzeniami ($N = 254$)

Variables/Zmienne		NP	PP	P	W	PD
K	Internalising Internalizacja	0.21*	0.15	0.01	0.11	-0.17*
	Externalising Eksternalizacja	0.26**	0.28**	0.22*	0.12	0.30***
M	Internalising Internalizacja	0.29**	0.25*	0.15	0.31**	-0.27**
	Externalising Eksternalizacja	0.20*	0.26**	0.21*	0.22*	0.37***

K – female ($N = 153$); M – male ($N = 101$); * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

K – kobiety ($N = 153$); M – mężczyźni ($N = 101$); * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$

Table VI. Results of the analysis of differences in the aspects of SUPPS-P between the normative sample and alcohol-dependent patients

Tabela VI. Wyniki analizy różnic w aspektach SUPPS-P między próbą normatywną a leczącymi się pacjentami uzależnionymi od alkoholu

Scale/Skala	M_n	SD_n	M_a	SD_a	$t_{(236)}$	p
NP	2.22	0.76	2.82	0.71	-4.93	< 0.001
PP	2.02	0.73	2.56	0.71	-4.58	< 0.001
P	1.78	0.59	2.03	0.64	-2.62	0.009
W	1.83	0.62	1.77	0.68	0.61	0.542
PD	2.92	0.74	2.74	0.71	1.49	0.136

M_n i M_a – averages in the normative sample and alcohol-dependent patients, SD_n i SD_a – standard deviations in the normative sample and alcohol-dependent patients, $t_{(df)}$ – Student's *t*-test and degrees of freedom

M_n i M_a – średnie w próbie normatywnej i uzależnionych od alkoholu, SD_n i SD_a – odchylenia standardowe w grupie normatywnej i uzależnionych od alkoholu, $t_{(df)}$ – wartość testu *t*-Studenta z liczbą stopni swobody

the women's group. It explains 7.84% of externalising problems and disorders in the group of women and 6.76% of such problems in the men's group. In addition, PP explains 6.25% of internalising problems and disorders in men.

The lack of premeditation (P) correlates significantly positively and poorly in both sexes only with externalising problems and disorders. It explains 4.84% of the variance of these problems in the group of women and similarly 4.41% in the men's group.

Lack of perseverance (W) correlates significantly positively and moderately with internalising, and poorly with externalising problems and behavioural disorders only in men. Explains 9.61% of the variance of internalising and 4.84% of externalising.

Sensation seeking (PD), both in women and in men, is significantly poorly negatively related to internalising. This means that the lack of propensity for PD favours the explanation of internalising problems and disorders in the group of women at almost 3%, and in the men's group at 7.3% of variance. However, PD is positively and moderately correlated with the externalising of problems and disorders. In women, it explains 9% of their variability, while in men as much as 13.69%.

Using the Student's *t*-test, the significance of the differences in the results of SUPPS-P subscales was tested between the alcohol dependent men ($N = 48$) and the control group ($N = 190$). The results of these analysis are presented in Table VI. Alcohol dependent men obtain significantly higher scores in terms of positive and negative urgency and lack of premeditation compared to men from the normative control sample. There were no signif-

z eksterjalizowanymi zachowaniami. Wyjaśnia ona 7,84% eksterjalizowanych problemów i zaburzeń w grupie kobiet oraz 6,76% tego typu problemów w grupie mężczyzn. Ponadto PP wyjaśnia w grupie mężczyzn 6,25% ich internalizowanych problemów i zaburzeń.

Brak premedytacji (P) koreluje istotnie pozytywnie i słabo u obu płci tylko z eksterjalizowanymi problemami i zaburzonymi zachowaniami. Wyjaśnia 4,84% wariancji tych problemów w grupie kobiet i podobnie 4,41% w grupie mężczyzn.

Brak wytrwałości (W) tylko u mężczyzn koreluje istotnie pozytywnie i umiarkowanie z internalizowanymi, a słabo – z eksterjalizowanymi problemami i zaburzeniami zachowania. Wyjaśnia 9,61% wariancji internalizacji i 4,84% eksterjalizacji.

Poszukiwanie doznań (PD), zarówno u kobiet, jak i u mężczyzn, jest istotnie słabo negatywnie powiązane z internalizacją. Oznacza to, że brak skłonności do PD sprzyja wyjaśnianiu internalizowanych problemów i zaburzeń, w grupie kobiet w zakresie prawie 3%, a w grupie mężczyzn 7,3% wariancji. Przeciwnie, PD jest pozytywnie i umiarkowanie skorelowane z eksterjalizacją problemów i zaburzonych zachowań. U kobiet wyjaśnia 9%, natomiast u mężczyzn aż 13,69% ich zmienności.

Za pomocą testu *t*-Studenta zbadano istotność różnic w wynikach podskal SUPPS-P między próbą mężczyzn uzależnionych od alkoholu ($N = 48$) i kontrolną ($N = 190$). Wyniki tych analiz zawiera tabela VI. Mężczyźni uzależnieni od alkoholu uzyskują istotnie wyższe wyniki w zakresie pośpiechu pozytywnej i negatywnej oraz braku premedytacji niż mężczyźni z normatywnej próby kontrolnej. Nie stwierdzono istotnych różnic mię-

icant differences between the compared groups in terms of lack of perseverance and sensation seeking.

■ DISCUSSION

The study aim was to develop a shortened version of the SUPPS-P Impulsive Behavior Scale, which was successfully achieved. The 20-item SUPPS-P is a tool of high reliability parameters as defined by internal consistency (all Cronbach's $\alpha > 0.8$), item-total correlation (all except one $r_{it} > 0.6$) and test-retest stability ($r_{tr} > 0.6$), measured for each of the subscales separately (data in detail in Table II).

The most important property of a good, valuable psychometric measurement method is its validity [40]. In order to confirm validity, a number of hypotheses were formulated that were successfully verified empirically.

According to theoretical assumptions and the results of other studies, SUPPS-P should measure five relatively independent, correlated personality aspects of impulsivity [12, 18, 19, 21, 24]. The CFA of the five models assumed the fully confirmed five-factor structure of SUPPS-P (see Table III, Model B and C). The best quality of matching parameters have a five-factor model C (see Figure 1), which does not assume the correlation between sensation seeking either with the lack of perseverance or with negative urgency. It can be expected that subjects with sensation seeking trait may not show sufficient prudence and premeditation in search of new experiences that will bring them strong and positive stimulation (the so-called "thrill of emotions", excitement or joy) [26, 41]. Hence the significant correlating this feature with the lack of premeditation and positive urgency [18, 19, 21, 22]. Sensation seeking is, however, negatively correlated with neuroticism and its components, which are anxiety, excessive self-criticism and depression (see Table IV) [41]. Since neuroticism is the closest trait to negative urgency [4, 6, 22], it is not surprising there is no significant relationship between sensation seeking and negative urgency. Sensation seeking is not conducive to the tendency towards frustration, boredom or discouragement. On the contrary, it is a tendency to avoid these in search of stimulation [26, 41], hence the lack of its relation to the deficit of perseverance. In addition, the results of the hierarchical CFA

dzy porównywanymi grupami w zakresie braku wytrwałości oraz poszukiwania doznań.

■ OMÓWIENIE

Celem badań było opracowanie skróconej wersji Skali Impulsywnego Zachowania SUPPS-P. Zadanie to zostało osiągnięte z powodzeniem. 20-itemowa SUPPS-P jest narzędziem o wysokich parametrach rzetelności określanej poprzez spójność wewnętrzną (wszystkie α Cronbacha $> 0,8$), moc dyskryminacyjną pozycji (*item-total correlation*) (wszystkie z wyjątkiem jednej $r_{it} > 0,6$) oraz bezwzględną stałość czasową ($r_{tr} > 0,6$), mierzonych dla każdej podskali oddzielnie (szczegółowe dane w tab. II).

Najważniejszą właściwością dobrej, wartościowej metody pomiaru psychometrycznego jest jej trafność [40]. W celu jej potwierdzenia sformułowano szereg hipotez, których empiryczna weryfikacja dała zadowalające rezultaty.

Zgodnie z założeniami teoretycznymi i wynikami innych badań SUPPS-P ma mierzyć pięć względnie niezależnych, skorelowanych ze sobą osobowościowych aspektów impulsywności [12, 18, 19, 21, 24]. Przeprowadzona CFA pięciu założonych modeli w pełni potwierdziła pięcioczynnikową strukturę SUPPS-P (patrz: tab. III, model B i C). Najlepsze parametry jakości dopasowania ma pięcioczynnikowy model C (patrz: ryc. 1), który nie zakłada skorelowania poszukiwania doznań ani z brakiem wytrwałości, ani z negatywną popędliwością. Od cechy poszukiwania doznań można oczekiwać, że osoby nią obdarzone mogą nie wykazywać się dostateczną rozważą i premedytacją w poszukiwaniu nowości i wrażeń, które będą im przynosiły silne i pozytywne doznania (tzw. dreszczyk emocji, ekscytacji czy radości) [26, 41]. Stąd istotne skorelowanie tej cechy z brakiem premedytacji i pozytywną popędliwością [18, 19, 21, 22]. Poszukiwanie doznań jest natomiast negatywnie skorelowane z neurotycznością i jej składowymi: lękiem, nadmiernym samokrytycyzmem i depresyjnością (patrz: tab. IV) [41]. Ponieważ neurotyczność jest cechą najbliższą negatywnej popędliwości [4, 6, 22], nie powinien dziwić brak istotnego związku poszukiwania doznań z negatywną popędliwością. Poszukiwanie doznań nie sprzyja skłonności do ulegania frustracji, nudzie czy zniechęceniu. Wręcz przeciwnie, jest skłonnością do ich unikania w poszukiwaniu stymulacji [26, 41], stąd brak jego związku z deficytami

confirmed (see Table III, Model E and Figure 2), as demonstrated in earlier studies, the existence of higher-order impulsivity factors like 1) emotion-based rush action combining both aspects of negative and positive urgency, 2) a lack of conscientiousness including lack of premeditation and perseverance and a relatively independent factor 3) sensation seeking [12, 18, 19]. The obtained results fully confirm the theoretical validity of SUPPS-P.

According to predictions, the conducted research with Polish SUPPS-P version shows that in comparison to men, women receive higher results in the negative urgency, and lower in sensation seeking subscales [14, 24]. The only expectations not confirmed were of lower women's results for positive urgency. These results confirm the validity of SUPPS-P in terms of gender differences.

In order to confirm the SUPPS-P criterion validity, it was first assumed that it correlates significantly positively with impulsiveness and venturesomeness according to Eysenck & Eysenck [26]. It was expected that the sensation seeking subscale would most strongly be associated with the venturesomeness, while the subscales of urgency and lack of premeditation would be most strongly associated with IVE impulsiveness. The adopted assumptions have been fully confirmed. All five aspects of impulsivity measured by SUPPS-P positively related with the IVE Eysenck & Eysenck's impulsiveness dimension [25]. The strongest and the high correlations in this relation concerned the negative urgency ($r = 0.60$) and the lack of premeditation ($r = 0.61$), while the weaker and moderate correlations – positive urgency, lack of perseverance and sensation seeking. The latter, as anticipated, is very positively and most strongly associated with venturesomeness. Both dimensions are conceptually the closest to each other and explain together almost 60% of the covariation. This IVE dimension weakly, although significantly, positively links with the lack of premeditation and positive urgency. To conclude, the stronger the sensation seeking, and also lack of premeditation and positive urgency, the greater the propensity to venturesomeness. These results clearly indicate the validity of measuring the aspects of impulsivity using SUPPS-P.

Additionally, it was expected that urgency would positively correlate with difficulties in regulating emotions, and in particular with the aspect that

wytrwałości. Ponadto rezultaty hierarchicznej CFA potwierdziły (patrz: tab. III, model E oraz ryc. 2), wykazywane we wcześniejszych badaniach, istnienie czynników impulsywności wyższego rzędu: 1) opartego na emocjach popędliwego działania łączącego w sobie oba aspekty popędliwości, negatywnej i pozytywnej, 2) braku sumienności obejmującego brak premedytacji i brak wytrwałości oraz względnie niezależnego czynnika 3) poszukiwania doznań [12, 18, 19]. Uzyskane rezultaty w pełni potwierdzają trafność teoretyczną SUPPS-P.

Zgodnie z przewidywaniami kobiety w porównaniu z mężczyznami uzyskują w badaniu polską wersją SUPPS-P wyższe wyniki w podskali negatywnej popędliwości, a niższe w podskali poszukiwania doznań [14, 24]. Nie potwierdziło się jedynie oczekiwanie niższych wyników kobiet w zakresie pozytywnej popędliwości. Rezultaty te potwierdzają trafność SUPPS-P w zakresie różnic między płciami.

W celu potwierdzenia trafności kryterialnej SUPPS-P najpierw założono, że koreluje ona istotnie pozytywnie z impulsywnością i skłonnością do ryzyka wg Eysencków [26]. Oczekiwano, że podskala poszukiwania doznań będzie najsilniej wiązała się ze skłonnością do ryzyka, natomiast podskale popędliwości i braku premedytacji będą najsilniej związane z impulsywnością mierzoną IVE. Przyjęte założenia potwierdziły się w pełni. Wszystkie pięć aspektów impulsywności mierzonych SUPPS-P wiążą się pozytywnie z wymiarem impulsywności IVE Eysencków [25]. Najsilniejsze i wysokie korelacje w tej relacji dotyczyły negatywnej popędliwości ($r = 0,60$) i braku premedytacji ($r = 0,61$), natomiast słabsze i umiarkowane korelacje – pozytywnej popędliwości, braku wytrwałości i poszukiwania doznań. Poszukiwanie doznań, tak jak przewidywano, bardzo wysoko pozytywnie i najsilniej wiąże się z ryzykanctwem. Oba wymiary są konceptualnie najbardziej do siebie zbliżone i wyjaśniają nawzajem prawie 60% współzmienności. Z tym wymiarem IVE słabo, chociaż istotnie, wiążą się pozytywnie brak premedytacji i pozytywna popędliwość. Konkludując, im silniejsze poszukiwanie doznań, ale też brak rozważliwej i pozytywnej popędliwości, tym większa skłonność do ryzykanctwa. Wyniki te jednoznacznie wskazują na trafność pomiaru aspektów impulsywności za pomocą SUPPS-P.

Następnie oczekiwano, że popędliwość będzie korelowała pozytywnie z trudnościami w regulacji

refers directly to difficulties with impulse control. The obtained results of the analysis fully confirmed our assumptions. Except for the sensation seeking, the four dimensions of the SUPPS-P significantly and positively related with the difficulty of regulating emotions measured with DERS. As anticipated, the strongest positive association is between emotional dysregulation and negative urgency, which is also the most strongly associated with impulse control difficulties. Sensation seeking did not significantly correlate with the dimensions of DERS. These results not only confirm the validity of the measurement of impulsivity aspects using SUPPS-P, but also the theoretical assumptions regarding the urgency dimension, which reflects difficulty in regulating and coping with emotions [1, 6, 20].

Also, in accordance with UPPS model theoretical assumptions [4], the results of the conducted research confirmed that the dimension of negative urgency is most strongly related to Five-factor Personality Model neuroticism, and especially its N5 component impulsiveness, which is conceptually closest to this dimension [20]. With the exception of the sensation seeking, all aspects of impulsivity measured by SUPPS-P are positively associated with neuroticism and most of its components. However, sensation seeking is associated negatively with neuroticism and most of its components. This is in line with the assumptions, as it would be difficult to expect sensation seekers to be fearful, excessively self-critical, depressive or hypersensitive.

All the above-mentioned results concerned the confirmation of SUPPS-P convergent validity. In order to confirm its discriminant validity, it was assumed that SUPPS-P significantly negatively correlates with self-control ability. The obtained test results fully and firmly confirmed this assumption. Both aspects of urgency and lack of premeditation and lack of perseverance are highly negatively related to self-control. Sensation seeking and venturesomeness were also negatively, though poorly linked to self-control [26]. The weaker the self-control ability, the stronger the impulsivity measured by SUPPS-P in each of its dimensions, which clearly confirms the validity of the tool.

Two studies were performed to confirm SUPPS-P prognostic validity. First of all, study of its relation to the frequency intensity of externalising and internalising problems and disorders, assuming that urgency will be most strongly associated

emocji, w szczególności z takim ich aspektem, który odnosi się wprost do trudności z kontrolą impulsów. Uzyskane wyniki analiz w pełni potwierdziły przyjęte założenia. Cztery wymiary SUPPS-P, z wyjątkiem poszukiwania doznań, pozytywnie istotnie wiążą się z trudnościami w regulacji emocji mierzonymi DERS. Tak jak przewidywano, najsilniej pozytywnie z dysregulacją emocjonalną wiąże się popędliwość negatywna, będąca zarazem najsilniej powiązana z trudnościami kontroli impulsów. Poszukiwanie doznań nie korelowało istotnie z wymiarami DERS. Wyniki te nie tylko potwierdzają trafność pomiaru aspektów impulsywności za pomocą SUPPS-P, ale również założenia teoretyczne dotyczące wymiaru popędliwości, który odzwierciedla trudności w regulacji emocji i w radzeniu sobie z nimi [1, 6, 20].

Również zgodnie z teoretycznymi założeniami modelu UPPS [4] wyniki przeprowadzonych badań potwierdziły, że wymiar negatywnej popędliwości jest najsilniej powiązany z neurotycznością z Pięciodzownikowego Modelu Osobowości (PMO), szczególnie z jego składową N5 – impulsywnością, która jest najbliższa koncepcyjnie temu wymiarowi [20]. Z wyjątkiem poszukiwania doznań, wszystkie aspekty impulsywności mierzone SUPPS-P wiążą się pozytywnie z neurotycznością i z większością jej składowych. Natomiast poszukiwanie doznań wiąże się negatywnie z neurotycznością i większością jej składowych. Jest to zgodne z założeniami, gdyż trudno byłoby się spodziewać, że osoby poszukujące doznań są lękliwe, nadmiernie samokrytyczne, depresyjne czy nadwrażliwe.

Wszystkie omówione powyżej wyniki dotyczyły potwierdzenia trafności zbieżnej SUPPS-P. W celu potwierdzenia jej trafności różnicowej założono, że SUPPS-P istotnie negatywnie koreluje ze zdolnością do samokontroli. Uzyskane wyniki badań w pełni i mocno potwierdziły to założenie. Oba aspekty popędliwości oraz brak premedytacji i brak wytrwałości są wysoko negatywnie powiązane z samokontrolą. Również negatywnie, choć słabo z nią powiązane jest poszukiwanie doznań, podobnie jak ryzykancstwo [26]. Im słabsza zdolność do samokontroli, tym silniejsza impulsywność mierzona SUPPS-P, w każdym z jej wymiarów, co jednoznacznie potwierdza trafność walidowanego narzędzia.

W celu potwierdzenia trafności prognostycznej SUPPS-P przeprowadzono dwa badania. Po pierwsze, jej związków z nasileniem częstotliwości eksternalizowanych i internalizowanych proble-

with both types of disorders, and sensation seeking with externalising [1, 20, 22]. Secondly, according to the results of previous research, it was expected that alcohol dependent persons have significantly higher, than those non-dependent, intensity of impulsivity characteristics, in particular in the area of urgency [1, 17, 20, 33]. The obtained results of correlation analyses confirmed significant, albeit weak, positive relationships of impulsivity aspects with the frequency of both types of problems and disordered behaviours. The stronger the impulsivity features, the greater the tendency to externalising both in men and women. As expected, sensation seeking is the strongest contributor to the frequency of externalising problems and disorders though not internalising problems, with which it is related negatively. The results of analyses concerning women indicate that the characteristics of impulsivity predispose them more to the externalising of symptoms than to internalising. Only negative urgency in women, although quite weak (about 4.5% of the explained variance), contributes to the internalising of symptoms. Lack of premeditation contributes, regardless of gender, to externalising but not internalising problems and disorders. In men, except for the lack of premeditation, which only contributes to externalising, the characteristics of impulsivity contribute to the severity of both types of symptoms.

Finally, we assumed that alcohol-dependent persons have higher intensity of urgency and lack of premeditation than non-dependent persons. There were no significant differences between the compared groups in terms of lack of perseverance and sensation seeking. The non-dependent group even obtained nominally higher results in sensation seeking than the dependent subjects. This result is consistent with that of previous studies comparing both groups, which showed that subjects who are undergoing alcohol dependence therapy have significantly lower intensity of sensation seeking traits than comparable groups of those who drink risky and normatively or symbolically [1].

Limitations

The limitation of the current comparative analysis was that alcohol problems and other mental health issues were not fully controlled in the normative control group, as it was arbitrarily assumed it did not contain dependence and men-

mów i zaburzeń, zakładając, że popędliwość będzie najsilniej powiązana z obydwooma typami zaburzeń, a poszukiwanie doznań z eksternalizacją [1, 20, 22]. Po drugie, zgodnie z wynikami wcześniejszych badań, oczekiwano, że osoby uzależnione od alkoholu mają znacząco wyższe niż osoby nieuzależnione nasilenie cech impulsywności, w szczególności w zakresie popędliwości [1, 17, 20, 33]. Uzyskane wyniki analiz korelacji potwierdziły istotne, aczkolwiek słabe, pozytywne związki aspektów impulsywności z częstotliwością obu typów problemów i zaburzonych zachowań. Im silniejsze cechy impulsywności, tym większa skłonność do eksternalizacji zarówno u mężczyzn, jak i u kobiet. Tak jak zakładano, poszukiwanie doznań najsilniej przyczynia się do częstotliwości problemów i zaburzeń eksternalizowanych, ale nie internalizowanych, z którymi jest powiązane negatywnie. Wyniki analiz dotyczących kobiet wskazują, że cechy impulsywności bardziej predysponują je do eksternalizacji niż do internalizacji objawów. Jedynie popędliwość negatywna kobiet, chociaż dość słabo (ok. 4,5% wyjaśnianej wariancji), przyczynia się do internalizacji symptomów. Brak premedytacji przyczynia się, niezależnie od płci, do eksternalizowanych, ale nie internalizowanych problemów i zaburzeń. U mężczyzn, z wyjątkiem braku premedytacji, która przyczynia się istotnie tylko do eksternalizacji, cechy impulsywności przyczyniają się do nasilenia obu typów objawów.

Na koniec potwierdzono założenie, że osoby uzależnione od alkoholu mają wyższe nasilenie popędliwości i braku premedytacji niż osoby nieuzależnione. Nie zaobserwowano istotnych różnic między porównywanymi próbami w zakresie braku wytrwałości i poszukiwania doznań. Grupa osób nieuzależnionych uzyskała nawet nominalnie wyższe wyniki w poszukiwaniu doznań niż uzależnieni. Wynik ten jest zgodny z rezultatami wcześniejszych badań porównujących obie grupy. Wykazały one, że osoby będące w trakcie leczenia uzależnienia od alkoholu mają istotnie niższe nasilenie cechy poszukiwania doznań niż porównywalne grupy pijących ryzykownie i normatywnie lub symbolicznie [1].

Ograniczenia

Ograniczeniem obecnych analiz porównawczych było to, że nie w pełni kontrolowano problemy alkoholowe i inne problemy zdrowia psychicznego w normatywnej grupie kontrolnej, arbitralnie zakładając, że nie ma w niej osób uzależnionych

tal disorders. It is true that in the process of recruitment to the control group, it was stipulated that they were to be people who were not students, and mainly men and persons who did not display mental disorders. The control group was recruited from the social environment personally known to the research collaborators. However, no methods were used to control mental health problems and alcohol use in study group. In addition, the study group of alcohol-dependent persons was currently in therapy, which could have an impact on the intensity of their traits, in particular perseverance, the development of which is one of the goals of therapy [42]. Nevertheless, the obtained results confirm the prognostic validity of SUPPS-P indicating that people with increased features of urgency and lack of premeditation have an increased tendency to reveal problem and disordered behaviours, and in particular dependencies [1].

■ CONCLUSIONS

The conducted validation studies of the Polish version of SUPPS-P clearly showed, that this tool, like the full version [17], is reliable and validate. According to theoretical assumptions, it measures five personality paths of impulsivity that is two aspects of urgency: negative and positive, two aspects of lack of conscientiousness: lack of premeditation and lack of perseverance and sensation seeking. SUPPS-P can be recommended for use in both scientific research and psychological practice. However, in order to fully serve practice, it is advisable to develop standards on a suitably selected and broad sample.

i z zaburzeniami psychicznymi. Co prawda w procesie rekrutacji badanych do grupy kontrolnej postawiono warunek, że miały to być osoby niebędące studentami, głównie mężczyźni oraz nieprzejawiające zaburzeń psychicznych. Przypomnijmy, że osoby do grupy kontrolnej były rekrutowane ze znanego osobiście współpracownikom badawczym otoczenia społecznego. Nie zastosowano jednak żadnych metod kontroli problemów zdrowia psychicznego i używania alkoholu w tak rekrutowanej grupie. Ponadto badana grupa osób uzależnionych od alkoholu była aktualnie poddana leczeniu, co mogło nie pozostawać bez wpływu na nasilenie ich cech, w szczególności wytrwałości, której rozwój jest jednym z celów terapii [42]. Niemniej uzyskane rezultaty potwierdzają trafność prognostyczną SUPPS-P, wskazując, że osoby o nasilonych cechach popędliwości i braku premedytacji mają podwyższoną skłonność do ujawniania problemowych i zaburzonych zachowań, szczególnie do uzależnień [1].

■ WNIOSKI

Przeprowadzone badania walidacyjne polskiej wersji SUPPS-P jednoznacznie dowiodły, że to narzędzie, tak jak pełna wersja [17], jest rzetelne i trafne. Zgodnie z teoretycznymi założeniami mierzy pięć osobowościowych ścieżek impulsywności, tj. dwa aspekty popędliwości: negatywną i pozytywną, dwa aspekty braku sumienności: brak premedytacji i brak wytrwałości, oraz poszukiwanie doznań. SUPPS-P może być rekomendowana do wykorzystywania zarówno w badaniach naukowych, jak i w praktyce psychologicznej. Aby w pełni służyła praktyce, wskazane jest jednak opracowanie norm na odpowiednio dobranej i szerokiej próbie.

Acknowledgement/Podziękowania

I would like to thank Paweł Piątek (MSc) for collecting the data in the patients' group and Kinga Lenart (MSc) for saving data in a computer database.

Dziękuję panu mgr. Pawłowi Piątkowi za zebranie danych w grupie pacjentów oraz pani mgr Kindze Lenart za zapisanie w bazie zebranych danych.

Conflict of interest/Konflikt interesów

None declared./Nie występuje.

Financial support/Finansowanie

None declared./Nie zadeklarowano.

Ethics/Etyka

The work described in this article has been carried out in accordance with the Code of Ethics of the World Medical Association (Declaration of Helsinki) on medical research involving human subjects, EU Directive (210/63/EU) on protection of animals used for scientific purposes, Uniform Requirements for manuscripts submitted to biomedical journals and the ethical principles defined in the Farmington Consensus of 1997.

Treści przedstawione w pracy są zgodne z zasadami Deklaracji Helseńskiej odnoszącymi się do badań z udziałem ludzi, dyrektywami UE dotyczącymi ochrony zwierząt używanych do celów naukowych, ujednoliconymi wymaganiami dla czasopism biomedycznych oraz z zasadami etycznymi określonymi w Porozumieniu z Farmington w 1997 roku.

References/Piśmiennictwo

1. Poprawa R. „Skazani” na problemy. *W poszukiwaniu osobowościowych uwarunkowań angażowania się mężczyzn w picie alkoholu*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar; 2015.
2. DeYoung CG. Impulsivity as a personality trait. In: Vohs KD, Baumeister RF (eds.). *Handbook of self-regulation: Research, theory and applications* (2nd ed.). New York: Guilford Press; 2011, p. 485-502.
3. Depue RA, Collins PF. Neurobiology of the structure of personality: Dopamine, facilitation of incentive motivation, and extraversion. *Behav Brain Sci* 1999; 22(3): 491-569.
4. Whiteside SP, Lynam DR. The Five Factor Model and impulsivity: using a structural model of personality to understand impulsivity. *Pers Individ Dif* 2001; 30: 669-89.
5. Jakubczyk A, Wojnar M. Impulsywność – definicje, teorie, modele. *Post Psychiatr Neurol* 2009; 18(4): 349-56.
6. Whiteside SP, Lynam DR, Miller JD, Reynolds SK. Validation of the UPPS Impulsive Behaviour Scale: a four-factor model of impulsivity. *Eur J Pers* 2005; 19: 559-74.
7. Golińska L. Rola impulsywności, lęku oraz poczucia własnej skuteczności u osób uprawiających hazard problemowo. *Alkohol Narkom* 2014; 27: 325-31.
8. Kämpfe N, Mitte K. A German validation of the UPPS Impulsive Behavior Scale: Further evidence for a four-dimensional model of impulsivity. *Eur J Psychol Assess* 2009; 25(4): 252-9.
9. Van der Linden M, d’Acremont M, Zermatten A, Jermann F, Laroï F, Willems S, et al. A French Adaptation of the UPPS Impulsive Behavior Scale: Confirmatory factor analysis in a sample of undergraduate students. *Eur J Psychol Assess* 2006; 22(1): 38-42.
10. Cyders MA, Smith GT, Spillane NS, Fischer S, Annus AM, Peterson C. Integration of impulsivity and positive mood to predict risky behavior: Development and validation of a measure of positive urgency. *Psychol Assess* 2007; 19: 107-18.
11. Lynam DR, Smith GT, Whiteside SP, Cyders MA. *The UPPS-P: Assessing five personality pathways to impulsive behavior* (Tech. Rep.). West Lafayette, IN: Purdue University; 2006.
12. Smith GT, Fischer S, Cyders MA, Annus AM, Spillane NS, McCarthy DM. On the validity and utility of discriminating among impulsivity-like traits. *Assess* 2007; 14: 155-70.
13. Coskunpinar A, Dir AL, Cyders MA. Multidimensionality in impulsivity and alcohol use: A meta-analysis using the UPPS Model of Impulsivity. *Alcohol Clin Exp Res* 2013; 37(9): 1441-50.
14. Cyders MA. Impulsivity and the sexes: Measurement and structural invariance of the UPPS-P Impulsive Behavior Scale. *Assess* 2013; 20(1): 86-97.
15. Verdejo-García A, Lozano Ó, Moya M, Alcázar MÁ, Pérez-García M. Psychometric properties of Spanish version of the UPPS-P Impulsive Behavior Scale: Reliability, validity and association with trait and cognitive impulsivity. *J Pers Assess* 2010; 92: 70-7.
16. Fossati A, Somma A, Karyadi KA, Cyders MA, Bortolla R, Borroni S. Reliability and validity of the Italian translation of the UPPS-P Impulsive Behavior Scale in a sample of consecutively admitted psychotherapy patients. *Pers Individ Dif* 2016; 91: 1-6.

17. Poprawa R. Polska adaptacja *UPPS-P* Skali Impulsywnego Zachowania oraz jej znaczenie w predykcji wybranych eksternalizowanych problemów i zaburzeń. *Przegląd Psychologiczny* 2016; 59(1): 95-116.
18. Billieux J, Rochat L, Ceschi G, Carré A, Offerlin-Meyer I, Defeldre AC, et al. Validation of a short French version *UPPS-P* Impulsive Behavior Scale. *Compr Psychiatry* 2012; 53(5): 609-15.
19. Cyders MA, Littlefield AK, Coffey S, Karyadi KA. Examination of a short English version of the *UPPS-P* Impulsive Behavior Scale. *Addict Behav* 2014; 39: 1372-6.
20. Cyders MA, Smith GT. Emotion-based dispositions to rash action: Positive and negative urgency. *Psychol Bull* 2008; 134: 807-28.
21. Cándido A, Orduna E, Perales JC, Verdejo Garcia A, Billieux J. Validation of a short Spanish version of the *UPPS-P* impulsive behaviour scale. *Trastornos Adictivos* 2012; 14(3): 73-8.
22. Settles RE, Fischer S, Cyders MA, Combs JL, Gunn RL, Smith GT. Negative urgency: A personality predictor of externalizing behavior characterized by Neuroticism, low Conscientiousness, and Disagreeableness. *J Abnorm Psychol* 2012; 121: 160-72.
23. D'Orta I, Burnay J, Aiello D, Niolu C, Siracusano A, Timpanaro L, et al. Development and validation of a short Italian *UPPS-P* Impulsive Behavior Scale. *Addict Behav Rep* 2015; 2: 19-22.
24. Claréus B, Daukantaitė D, Wångby-Lundh M, Lundh LG. Validation of a Swedish version of the short *UPPS-P* impulsive behavior scale among young adults. *Addict Behav Rep* 2017; 6: 118-22.
25. Jaworowska A. *Kwestionariusz Impulsywności IVE. Impulsywność. Skłonność do ryzyka. Empatia. Polska normalizacja*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP; 2011.
26. Eysenck SB, Eysenck HJ. Impulsiveness and venturesomeness: Their position in a dimensional system of personality description. *Psychol Rep* 1978; 43: 1247-55.
27. Gratz KL, Roemer L. Multidimensional assessment of emotion regulation and dysregulation: Development, factor structure, and initial validation of the difficulties in emotion regulation scale. *J Psychopathol Behav Assess* 2004; 26(1): 41-54.
28. Dragan M. *Problemowe picie alkoholu przez młode kobiety. Rola niekorzystnych doświadczeń i samoregulacji emocji*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar; 2016.
29. McCrae RR, Costa PT. *Osobowość dorosłego człowieka. Perspektywa teorii pięcioczynnikowej (przeł. B. Majczyna)*. Kraków: Wydawnictwo WAM; 2005.
30. Siuta J. *Inwentarz osobowości NEO-PI-R Paula T. Costy Jr i Roberta R. McCrae. Adaptacja polska. Podręcznik*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP; 2006.
31. Tangney JP, Baumeister RF, Boone AL. High self-control predicts good adjustment, less pathology, better grades, and interpersonal success. *J Pers* 2004; 72(2): 271-324.
32. Achenbach TM, Edelbrock CS. The classification of child psychopathology: A review and analysis of empirical efforts. *Psychol Bull* 1978; 85: 1275-301.
33. Whiteside SP, Lynam DR. Understanding the role of impulsivity and externalizing psychopathology in alcohol abuse: Application of the *UPPS* Impulsive Behavior Scale. *Exp Clin Psychopharmacol* 2003; 11: 210-7.
34. Krueger RF, Markon CJ, Patrick CJ, Benning SD, Kramer MD. Linking antisocial behavior, substance use, and personality: An integrative quantitative model of the adult externalizing spectrum. *J Abnorm Psychol* 2007; 116(4): 645-66.
35. Cierpiałkowska L, Ziarko M. Uwarunkowania internalizacji i eksternalizacji zaburzeń u dzieci i młodzieży. *Czasopismo Psychologiczne* 2009; 15(1): 71-85.
36. Hussong AM, Jones DJ, Stein GL, Baucom DH, Boeding S. An internalizing pathway to alcohol use and disorder. *Psychol Addict Behav* 2011; 25: 390-404.
37. Poprawa R. *Skala Ryzykownych Zachowań i Stanów. Wstępne opracowanie psychometryczne*. Wrocław: Instytut Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego (maszynopis nieopublikowany); 2017.
38. Byrne BM. *Structural equation modeling with EQS and EQS/Windows*. Thousand Oaks, CA: Sage; 1994.

39. Bedyńska S, Książek M. *Statystyczny drogowskaz 3. Praktyczny przewodnik wykorzystywania modeli regresji oraz równań strukturalnych*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Sedno; 2012.
40. Hornowska E. *Testy psychologiczne. Teoria i praktyka*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe „Scholar”; 2009.
41. Strelau J. *Psychologia temperamentu*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN; 2002.
42. Chodkiewicz J. *Odbić się od dna? Rola jakości życia w przebiegu i efektach terapii osób uzależnionych od alkoholu*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; 2012.

